

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra společenských věd

Výslech jako komunikačně náročná situace

Bakalářská práce

Interrogation as a Communication Demanding Situation

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

doc. JUDr. Mgr. Joža Spurný, Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Štěpán Hanzlík

PRAHA

2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 15. 03. 2022

Štěpán HANZLÍK

ANOTACE

Cílem předkládané bakalářské práce je vytvořit soubor relevantních poznatků o sociálně psychologických zdrojích vzniku komunikačně náročných výslechových interakcí, jakož i o faktorech, které vznik komunikačně náročných výslechových situací ovlivňují. Práce je především zaměřena na psychologickou stránku výslechu. Hlavní část práce se zaměřuje na teoretická východiska, např. vymezení pojmu komunikace, definici pojmu komunikačně náročná situace, psychologii výslechu aj. Hlavní výzkumnou metodou je rozbor kasuistiky vyplývající z reálných situací, které autor práce zajistil v rámci svého profesního zařazení. Výstupem práce je soubor poznatků o psychologických zdrojích zkoumaného jevu a o sociálně psychologických faktorech.

KLÍČOVÁ SLOVA

Dokumentace, komunikace, komunikačně náročná situace, svědek, výpověď, výslech, vyslychající, vyslychaný.

ANNOTATION

The aim of the presented bachelor thesis is to create a set of relevant knowledge about socio-psychological sources of communication-intensive interrogation interactions, as well as the factors that affect the emergence of communication-intensive interrogation situations. The work is mainly focused on the psychological side of interrogation. The main part of the thesis focuses on theoretical background, such as the definition of communication, the definition of communication-intensive situations, interrogation psychology, etc. The main research method is the analysis of case studies resulting from real situations provided by the author within his professional classification. The output of the work is a set of knowledge about the psychological sources of the phenomenon and social psychological factors.

KEYWORDS

Documentation, communication, communication demanding situation, witness, testimony, interrogation, interrogator, interrogated.

OBSAH

Úvod.....	5
1 Základy komunikace	7
1.1 Verbální a nonverbální komunikace	8
1.2 Vymezení komunikačně náročné situace.....	11
2 Teoretická východiska problematiky výslechu v kriminalistickém pojetí	15
2.1 Definice výslechu a souvisejících pojmů	15
2.2 Historický vývoj teorie výslechu	17
2.3 Interdisciplinární charakter teorie výslechu	19
3 Psychologie výslechu	22
3.1 Aspekty a etapy formování výpovědi v komunikačním procesu	26
4 Typické výslechové situace a postupy jejich řešení.....	32
4.1 Příprava a stádia výslechu a popis taktických postupů	34
4.2 Technika dokumentace výslechu	39
5 Analýza modelové situace	41
5.1 Kazuistika č. 1: Zkrácení daně	41
5.2 Kazuistika č. 2: Neoprávněné čerpání dotací.....	43
5.3 Kazuistika č. 3: Neodvedení daně zaměstnavatelem.....	44
5.4 Taxonomie komunikačně náročných výslechových situací	46
Závěr.....	49
Použitá literatura	50
Seznam příloh	52

Úvod

Nejen díky technologickému pokroku prochází společnost, a spolu s ní i formy komunikace, transformací. Digitalizace podnítila oslabení osobních interakcí mezi aktéry společnosti - sdílení v současnosti probíhá spíše skrze sociální sítě, nežli osobně, a komunikace bez nutnosti osobního kontaktu se stává trendem dnešní doby. S tím ovšem vyvstává i problém v podobě odcizení a neschopnosti komunikovat v běžných životních situacích. Komunikace je o to obtížnější, jde-li o jednání s problémovými jedinci, se kterými se dostává do interakce vyšetřovatel v rámci policejní praxe.

Cílem předkládané bakalářské práce bude vytvořit soubor relevantních poznatků o sociálně psychologických zdrojích vzniku komunikačně náročných výslechových interakcí, jakož i o faktorech, které vznik komunikačně náročných výslechových situací ovlivňují.

V úvodní části práce se teoretická východiska zaměří na vymezení pojmu komunikace a definici pojmu komunikačně náročná situace.

Samostatný oddíl pak vytvoří kapitola věnující se výslechu v kriminalistickém pojetí, a chybět nebude ani historický exkurz do teorie výslechu, jakožto jedné z nejstarších kriminalistických metod. Z hlediska informačních zdrojů budou pro tento oddíl relevantní zejména publikace Komunikačně náročná situace v policejní praxi od J. Spurného a I. Matouškové a Vybrané otázky teorie a praxe výslechu od autorů Z. Konráda, M. Němce a F. Novotného.

Třetí kapitola práce bude souhrnem znalostí z psychologie výslechu. Jak bylo řečeno výše, interakce mezi vyslychajícím a vyslychaným má psychologické pozadí, tedy jevy, které se uplatňují v průběhu výslechu. Psychologie výslechu pak nejen podle H. Boukalové a I. Gillernové rozpracovává a konkretizuje kriminalistické poznatky a zásady.

V návaznosti na psychologii výslechu se bude čtvrtá kapitola zabývat výslechovými situacemi a podrobněji popíše jednotlivé taktické postupy a stádia výslechu. S tím souvisí i dokumentace, která je nedílnou součástí procesu výslechu a představuje protokol (záznam), který zachycuje průběh výslechu a skutečnosti, které byly jeho provedením zjištěny. Tato kapitola bude kromě

faktických informací obsahovat také subjektivní názory autora práce, které vyplývají z jeho kriminalistické praxe.

Empirická část práce následně ověří teoretické poznatky prostřednictvím analýzy modelové situace. Hlavní výzkumnou metodou bude rozbor kasuistiky vyplývající z reálných situací, které autor práce zajistí v rámci svého profesního zařazení.

Očekávaným výstupem práce bude soubor poznatků (empirického rázu) o psychologických zdrojích zkoumaného jevu, příp. o sociálně psychologických faktorech, které výskyt tohoto jevu a jeho šíření usnadňují, vytvoření taxonomie komunikačně náročných výslechových situací, podle autorem stanovených a zdůvodněných kritérií.

1 Základy komunikace

Komunikace hraje v lidské interakci neodmyslitelnou úlohu, a v životě člověka má nezastupitelný význam zejména z hlediska rozvoje osobnostních předpokladů. Je totiž nejen prostředkem přenosu informací, ale i formou sdílení významů mezi lidmi a způsobem dorozumívání, čímž slouží k vytváření a vývoji mezilidských vztahů. Odborné publikace často omezují definici pojmu komunikace z hlediska přenosu informací, ke kterému dochází od jednoho subjektu k druhému, kdy výsledkem je vytváření a sdílení znalostí, bez ohledu na to, zda dojde k přijetí informací od sdělovatele. Komunikaci jako sociální interakci velmi výstižně popisují ve své publikaci I. Matoušková a J. Spurný, kteří uvádějí, že se jedná o jednostranné sdělování nebo vzájemnou výměnu informací. *„Její prostředkem jsou nejen slova a gesta, ale chování vůbec a tak je komunikace nejen již rozvinutou sociální interakcí, ale také jejím předpokladem.“*¹

Díky své komplexitě je komunikace předmětem zájmu řady vědních oborů a má interdisciplinární přesah. Mezi vědy zkoumající komunikaci patří například lingvistika, antropologie, psychologie, sociologie, pedagogika aj.² Jak uvádí například Z. Vybíral, na komunikaci lze sice nahlížet jako na autonomní předmět vědního zájmu, ale zkoumání lidské komunikace není aplikovanou subdisciplínou v rámci jednoho oboru, jako je například psychologie, ale překračuje hranice tradičního členění vědních disciplín.³ Toto tvrzení doplňuje J. A. Devito, který uvádí, že *„komunikace existuje v kontextu s fyzickým, kulturním, sociálně-psychologickým a časovým prostředím, který do značné míry určuje význam každého verbálního či neverbálního sdělení.“*⁴ Zjednodušeně lze říci, že základ komunikace ovlivňuje nejen úhel pohledu, kterým je na sdílení informací (ve smyslu vědeckého bádání) nahlíženo, ale i její význam je ovlivňován odlišnými souvislostmi, při kterých jsou slova nebo chování přenášeny.

Podle C. Cheryho (1966) probíhá organizace komunikace na základě:

¹ MATOUŠKOVÁ, Ingrid, SPURNÝ, Joža. *Komunikačně náročné situace v policejní praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. s. 9. ISBN 80-86898-37-7.

² KOLÁŘ, Zdeněk a kol. *Výkladový slovník z pedagogiky*. Praha: Grada Publishing, 2012. s. 65. ISBN 978-80-247-3710-2.

³ VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. s. 19-20. ISBN 80-7178-998-4.

⁴ DEVITO, A. Joseph. *Základy mezilidské komunikace*. 6. vyd. Praha: Grada Publishing. s. 34. ISBN 978-80-247-2018-0.

- vzájemného propojování signálů a reakcí komunikujících osob;
- podle sdílení komunikovaných významů
- podle vzájemných vztahů mezi účastníky komunikace.⁵

Smyslem každé komunikace je dorozumět se, ovšem kvalita komunikace může být ovlivněna řadou činitelů, i samotnými subjekty. Záleží na motivaci komunikujících, jejich chování, obsahové stránce komunikace, schopnosti porozumět předávané informaci, ale i dalších faktorech, které komunikaci utvářejí. Současně je důležité, zda komunikace probíhá přímo, či nepřímo. Zatímco nepřímá komunikace zprostředkovává přenos informací skrze vybraný typ komunikačního kanálu, přímá komunikace umožňuje sledovat verbální a neverbální projevy mezi sdělovateli informace a umožňuje tak okamžitou reakci na přijatou informaci. *„Ústní komunikace umožňuje okamžitou zpětnou vazbu, fyzickou blízkost a bezprostřednost, okamžitou výměnu názorů, která je efektivní při přesvědčování“*⁶.

1.1 Verbální a neverbální komunikace

Verbální a neverbální (nebo též nonverbální) komunikace jsou základními formami lidské komunikace. Zatímco neverbální komunikace probíhá mezi subjekty beze slov, zejména vyjadřováním postojů, pohybů, gest, emocí a chováním obecně, verbální komunikace využívá jazykových prostředků. Jak popisuje J. A. DeVito, *„verbální a neverbální signály se obvykle navzájem podporují - nevyjadřujete mimicky hněv, když mluvíte srdečně a vesele.“*⁷ Důležitou roli však hraje prostředí, vliv kultury, výchova, média a individualita sdělovatele i příjemce informací. Všechny tyto faktory se projevují jak ve verbální, tak i neverbální komunikaci a jejich vzájemné interakci, které mohou být někdy v rozporu. Zajímavé je, že zatímco verbální projev je u lidí řízený a do značné míry kontrolovatelný, u

⁵ C. Chery in HOLÁ, Lenka. *Mediace v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011. s. 131. ISBN 978-80-247-3134-6.

⁶ MIKULÁŠTÍK, Milan. *Komunikační dovednosti v praxi*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. s. 98. ISBN 978-80-247-2339-6.

⁷ DEVITO, A. Joseph. *Základy mezilidské komunikace*. 6. vyd. Praha: Grada Publishing. s. 124. ISBN 978-80-247-2018-0.

neverbálního vyjádření dochází k nekontrolovanému vysílání signálů prostřednictvím nevědomé řeči těla.

Význam verbální komunikace je nepopíratelný, protože je podmínkou sociálního života. Jak zjednodušeně uvádějí I. Matoušková a J. Spurný: „*Nelze totiž nekomunikovat*“.⁸ Během svého vývoje se člověk postupně učí zvládnout fonologický (zvukový) systém, sémantický systém (systém významu slov) a také syntaktický systém, který umožňuje řadit slova do vět.⁹ Přesto během verbální komunikace může dojít k tzv. komunikačnímu šumu. Za tento jev je označováno „*vše, co doprovází, narušuje a zkresluje komunikační proces*“¹⁰. Základní čtyři typy komunikačního šumu popisuje tabulka č. 1.

Tabulka 1: Základní typy komunikačního šumu

Typy šumu	Popis	Příklady
Fyzické	Rušivé vlivy pocházející ze zdrojů mimo odesílatele i příjemce, které omezují fyzický přenos signálů nebo sdělení.	Reálný hluk v prostředí odesílatele, hluk projíždějících aut, šum počítače, sluneční brýle na obličej, poruchy telekomunikační sítě.
Fyziologické	Vlastní fyziologická omezení odesílatele nebo příjemce.	Vada zraku, sluchu, výslovnosti, ztráta paměti, pocit hladu.
Psychologické	Poznávací nebo mentální interference.	Předpojatost a klamné úsudky o odesílateli nebo příjemci, uzavřenost, mylné naděje, extrémní emoce (hněv, nenávisť, láska, zármutek).
Sémantické	Rozdílně chápané významy.	Odlíšné jazyky, používání slangu a žargonu, specializovaných termínů, kterým příjemce nerozumí.

Zdroj: VYMĚTAL, Jan. *Průvodce úspěšnou komunikací: efektivní komunikace v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2008. s. 34. ISBN 978-80-247-2614-4.

Odborná literatura rozlišuje celkem čtyři typy verbální komunikace, vtažené primárně k jejich aktérům, tedy ke komunikátorovi a příjemci. Jedná se o verbální komunikaci:

⁸ MATOUŠKOVÁ, Ingrid, SPURNÝ, Joža. *Komunikačně náročné situace v policejní praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. s. 7. ISBN 80-86898-37-7.

⁹ DEVITO, A. Joseph. *Základy mezilidské komunikace*. 6. vyd. Praha: Grada Publishing. s. 124. ISBN 978-80-247-2018-0.

¹⁰ VYMĚTAL, Jan. *Průvodce úspěšnou komunikací: efektivní komunikace v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2008. s. 33. ISBN 978-80-247-2614-4.

- mluvenou (ústní);
- psanou (rukopisy, tištěné dokumenty, dokumenty přenášené elektronicky);
- slyšenou;
- čtenou.¹¹

Neverbální komunikace je z hlediska zkoumání o poznání složitější disciplínou, protože jde výlučně o řeč těla, kterou komunikátor dává na jevy svůj postoj a emoce, a většinou se tato komunikace odehrává na nevědomé úrovni. Neverbální komunikace je sdělování informací neязыkovými prostředky, které zkoumají tyto obory:

- kinezika – obecná nauka o pohybech člověka;
- posturologie – nauka o sdělování fyzickými postoji;
- gestika – nauka o sdělování kulturně normalizovanými projevy nebo pohyby rukou (zpravidla doprovází mluvené slovo);
- proxemika – spočívá ve sdělování oddálením či přiblížením se;
- haptika – nauka o sdělování tělesným dotykem;
- mimika – zkoumá různé konfigurace obličejových svalů a řeč očí;
- paralingvistika – rozlišuje mimojazykové prvky verbální komunikace (někdy je uváděna jako mezistupeň mezi verbální a neverbální komunikací).¹²

I v případě neverbální komunikace hraje významnou roli kulturní odlišnost a některá gesta mohou být chápána mylně jen na základě zažitých stereotypů. Vhodným příkladem je hlasité mlaskání při jídle u aktérů asijské národnosti, na které člověk narozený v Evropě nahlíží s opovržením. M. Mikuláščík upozorňuje, že u neverbálního chování je třeba vědět, že největší význam mají neverbální projevy v oblasti obličeje a hlavy, protože tato část je nejvíce vnímána a nejvíce také ovlivňuje to, jak posluchač vnímá zprávu. Na druhém místě jsou pak pohyby rukou a paží, a teprve poté pohyby a pozice těla a nohou.¹³

¹¹ TURECKIOVÁ, Michaela. *Řízení a rozvoj lidí ve firmách*. Praha: Grada Publishing, 2004. s. 120. ISBN 978-80-247-0405-0.

¹² KOLÁŘ, Zdeněk a kol. *Výkladový slovník z pedagogiky*. Praha: Grada Publishing, 2012. s. 65-66. ISBN 978-80-247-3710-2.

¹³ MIKULÁŠČÍK, Milan. *Komunikační dovednosti v praxi*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. s. 107. ISBN 978-80-247-2339-6.

Zpravidla neverbální komunikace doplňuje komunikaci verbální, tzn., zesiluje mluvený význam slov a v některých případech ji může zcela zastoupit. Zajímavé je, že pokud se člověk chová v rozporu s tím, co říká, příjemce informace věří více řeči těla, nežli mluvenému významu. Obecně ale význam verbální a neverbální komunikace představuje jednu ze základních forem sociální komunikace, vyplývající z definice komunikace, a sice ve smyslu sdílení informací mezi komunikujícími.

1.2 Vymezení komunikačně náročné situace

Termín komunikačně náročná situace je v odborné literatuře častěji suplován pojmem krizová komunikace. Š. Vymětal chápe krizovou komunikaci jako „*výměnu informací, která nastává mezi odpovědnými autoritami, organizacemi, médii, jednotlivci a skupinami před mimořádnou událostí, během ní a po jejím skončení*“¹⁴. Bez ohledu na terminologii, mají obě spojení společné to, že se jedná o komunikaci ovlivněnou nemožností komunikovat, nebo neschopností vzájemně si porozumět ve vypjaté situaci. Krizová situace vyžaduje velmi rozvážný, klidný a citlivý přístup, což odporuje lidské přirozenosti a snaze řešit konfliktní, vypjaté nebo jinak ohrožující okolnosti promptně. Mezi signály vzniku komunikačně náročných situací patří:

- nízká motivovanost (neochota) partnera komunikovat;
- náhlá změna postojů, jednání partnera v průběhu komunikace (jako reakce na policistovo sdělení);
- tendence komunikačního partnera k osobním výpadům, agresivním projevům, k manipulaci;
- projevy a reakce komunikačního partnera svědčící o přítomnosti psychopatologických příznaků, či jeho aktuální indispozici (jedinec pod vlivem návykových látek, při abstinenčním syndromu);
- přítomnost většího počtu osob, schvalujících nebo podporujících jednání a reakce komunikačního partnera;

¹⁴ VYMĚTAL, Štěpán. *Krizová komunikace a komunikace rizika*. Praha: Grada Publishing, 2009. s. 10. ISBN 978-80-247-2510-9.

- pocit vlastní nekompetentnosti mluvčího (vzhledem k závažnosti obsahu sdělení, ke způsobu jakým má sdělení poskytnout, nedostatečná znalost problému, který má být řešen)¹⁵.

Mezi nejdůležitější faktory ovlivňující rozhodování zainteresovaných osob v komunikačně náročných situacích patří strategie, proto je z hlediska sdílení informací důležitý psychologický aspekt, práce s emocemi a schopnost aktivně naslouchat. „*Aktivní naslouchání vyjadřuje schopnost slyšet fakta, názory, pocity a záměry toho, kdo sděluje. Rovněž druhému umožňuje pocítit, že se mu dostává takové pozornosti, kterou zasluhuje. Podstatné je naslouchat, identifikovat pocit a syntetizovat význam*“¹⁶. Běžně se však stává, že komunikační proces, který probíhá v kontextu určitého vztahu, je disfunkční. V takovém případě hovoříme o komunikační poruše, která způsobuje, že komunikace je zatěžující a její funkčnost oslabena. Mezi základní znaky komunikační poruchy patří:

- zabíhavost komunikačního projevu;
- formulační překotnost, nepečlivost, uchvátanost;
- ulpívavost – komunikující opakují stále tutéž myšlenku, na úkor snahy postoupit ve vyjasňování tématu dál;
- vystupňovaná distancovanost – sílí výhrady a předpojatosti na úkor vnímavosti vůči tomu, co sblížuje a inspiruje;
- vystupňovaná asertivita – sebeprosazování se jednoho účastníka komunikace na úkor toho druhého¹⁷.

K. Paulík zdůrazňuje ve spojitosti s komunikací, která není optimální, překážky v komunikaci, manipulativní postupy a komunikační triky. O překážkách je hovořeno ve chvíli, kdy je dorozumívání komplikováno natolik, že i přes velkou snahu si účastníci navzájem rozumí jen málo nebo vůbec a nejsou schopni se domluvit. Tyto překážky se dělí na ty, na jejichž pozadí není úmysl nebo záměr, a

¹⁵ MATOUŠKOVÁ, Ingrid, SPURNÝ, Joža. *Komunikačně náročné situace v policejní praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. s. 107. ISBN 80-86898-37-7.

¹⁶ VYMĚTAL, Štěpán. *Krizová komunikace a komunikace rizika*. Praha: Grada Publishing, 2009. s. 90. ISBN 978-80-247-2510-9.

¹⁷ HELUS, Zdeněk. *Úvod do psychologie*. 2.přeprac. a doplň. vyd. Praha: Grada Publishing, 2018. s. 233. ISBN 978-80-247-2985-5.

na ty, které vycházejí z nějakého úmyslu.¹⁸ Zatímco v prvním případě jde zejména o neúmyslné narušení, nebo omezení komunikačních schopností (například jazykovou bariérou), v druhém případě se jedná o negativní narušení komunikačního procesu jedním z účastníků ve snaze získat neoprávněnou výhodu nebo zmást protistranu. D. Gruber shrnul více než dvacet nejčastějších komunikačních triků, které narušují racionální průběh a výsledky komunikačního procesu zneužívaných některým z jeho účastníků. Ve své knize *Řečnické triky* (1994) autor zmiňuje například:

- komplikování – člověk, jehož vina je zjevná, se snaží zastírat používáním odborných slovních výrazů, změnou tématu, nebo přemírou předávaných informací (upovídání);
- tvrzení – člověk něco tvrdí bez zjevných důkazů, odporuje nebo neguje veškerá tvrzení protistrany, popřípadě absolutně hodnotí;
- odbočování od tématu – úmyslné stržení pozornosti na jiné téma, někdy změna směru komunikace od tématu ke komunikujícímu (např. od kritizovaného jevu ke kritizované osobě);
- porušení míry – snaha zkreslit či překroutit výpověď protistrany, přehnat nebo bagatelizovat sdílenou informaci s využitím nesprávné analogie;
- kladení otázek – využívání otázek k přerušení rozhovoru a získání času, hlubším trikem jsou otázky hodnotící nebo řečnické, které nevyžadují odpověď;
- zneužívání paralingvistiky – zvyšování hlasu, kladení důrazu mimickými projevy a gesty;
- rafinovaná tvrzení – odvolání na obecný výrok, nebo autoritu;
- úmyslné nesjednocení definice slov – využití dvojího významu slov; taktika nenechat si něco vysvětlit, nesnažit se pochopit protistranu a trvat na svém výroku;
- vyhýbání rozhodnutí – při posuzování dvou rovnocenných variant, dojde k patové situaci a rozhodnutí není vyřčeno s úmyslem nenést zodpovědnost za dané rozhodnutí;

¹⁸ PAULÍK, Karel. *Psychologické základy lidské komunikace: elektronický učební text*. Ostrava: Fakulta strojní VŠB – TU Ostrava, 2007. s. 68. [online, cit. 2021-09-12]. Dostupné z: <https://projekty.fs.vsb.cz/415/psychologicke-zaklady-lidske-komunikace.pdf>

- nehorázné lhaní – forma napadení protivníka, která vede k psychickému rozkolísání protistrany za účelem přesvědčit ji o své pravdě.¹⁹

Výčet uvedených řečnických triků není samozřejmě konečný, i další formy mají však jedno společné - protistrana si musí včas uvědomit, jaký trik komunikující použil a přiměřeně reagovat. Někdy se však stává, že je protistrana rozhodnuta využít jakýchkoliv triků, aby za každých okolností dosáhla svého. V takovém případě je hovořeno o manipulaci. „*Manipulace je styl komunikace, pomocí kterého manipulátor sleduje svůj cíl bez ohledu na to, co tím způsobí druhému*“²⁰. Výsledkem manipulace je poté stav, kdy příjemce informace s nepříjemným pocitem udělá přesně to, co je obsahem sdělení, aniž by věděl, co původně zamýšlel udělat. Řečnické triky, manipulace, odmítání komunikovat, a jiné komunikační překážky vytvářejí negativní klima a dávají vzniknout komunikačně náročné situaci, kterou je bezesporu i výslech.

¹⁹ GRUBER, David. *Řečnické triky*. Ostrava: Nakladatelství Gruber TDP, 1994. s. 64-86. ISBN 80-85624-13-3.

²⁰ LOŠTÁKOVÁ, Olga. *Empatická a asertivní komunikace: Jak zvládat obtížné komunikační situace*. Praha: Grada Publishing, 2020. s. 145. ISBN 978-80-271-2227-1.

2 Teoretická východiska problematiky výslechu v kriminalistickém pojetí

Z hlediska kriminalistické praxe je výslech nejrozšířenější metodou a jedním z nejvýznamnějších důkazních prostředků. Zároveň je někdy i jediným prostředkem k získání důkazů, nebo objasnění události. Podstata této kriminalistické metody se po staletí nezměnila, i když taktiky se z psychologického hlediska neustále vyvíjejí. Podstatou výslechu je získat informace zafixované ve vědomí člověka, které jsou obsaženy v tzv. paměťových stopách, k nimž má výslech umožnit přístup díky jejich reprodukci.

2.1 Definice výslechu a souvisejících pojmů

Obecně je výslech forma získávání výpovědi, nebo vysvětlení, související s kriminalisticky významnou událostí. Odborná literatura se na definici výslechu víceméně shoduje, i když v minulosti tomu tak nebylo. Přibližně do 90. let minulého století se k teorii výslechu přistupovalo interdisciplinárně, s ohledem na to, zda se jednalo o vyšetřovací úkon, nebo spíše úkon procesní. Podle M. Protivinského a V. Prerada byl výslech jako vyšetřovací úkon složitý tvůrčí proces, určován aktivní činností vyslýchajícího a zaměřen na to, aby protokolováním výpovědi vyslýchaného byly získány věrohodné poznatky o vyšetřované události.²¹ Oproti tomu definice výslechu jako procesního úkonu, se omezovala na získávání informací od vyslýchané osoby, podrobně zaevidované v písemné formě do protokolu. V současnosti **definice výslechu** obě formy slučuje a je orientována z hlediska kriminalistické taktiky. Například J. Straus a kol. uvádí, že výslech je: „specifická metoda kriminalistické praxe, kterou se získávají formou výpovědi za zákonem stanovených podmínek a z důvodů stanovených zákonem kriminalisticky a právě relevantní informace uložené ve vědomí člověka.“²² Z. Konrád, M. Němec a F. Novotný definici dále rozpracovali a vymezují výslech jako: „metodu kriminalistické praktické činnosti, kterou se z důvodů uvedených

²¹ PROTIVINSKÝ, Miroslav, PRERAD, Vladimír. *Taktika výslechu obviněného a svědka v přípravném řízení*. SPN, Praha 1978, s. 29.

²² STRAUS, Jiří, a kol. *Kriminalistická taktika*. 2. rozšířené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. s. 101. ISBN 978-80-7380-095-6.

v zákoně získávají formou výpovědi kriminalisticky a právně významné informace z paměťových stop obsažených ve vědomí vyslychaných osob, za příslušného respektování a dodržování práv i povinností daných zákonem vyslychanému i vyslychajcímu.²³

Opakovaně bylo zmíněno, že kategorizaci výslechu upravuje **zákon**, zejména pak zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). Ten rozlišuje např. procesní postavení vyslychané osoby, jako svědka, znalce, podezřelé osoby, obviněného nebo obžalovaného, ale také práva a povinnosti obou zúčastněných stran. „Výslech obviněného se koná tak, aby poskytl pokud možno úplný a jasný obraz o skutečnostech důležitých pro trestní řízení. Obviněný nesmí být žádným způsobem donucován k výpovědi nebo k doznání. Při výslechu je nutno šetřit jeho osobnost.“²⁴ Ze zákona tak vyplývá, že obecným cílem výslechu není donutit vyslychaného k usvědčení nebo doznání, ale získání úplných a pravdivých informací.

Dalším častým termínem souvisejícím s výslechem je **paměťová stopa**. Jak již bylo řečeno, jedná se o informace uložené v lidském vědomí. Tyto informace jsou však do značné míry ovlivněny schopností člověka skutečnost (nebo událost) zpracovat, zapamatovat si a dále interpretovat. Jak uvádí J. Straus, „kriminalisticky relevantní informace paměťových stop jsou odráženy specifickými formami, jako jsou počítky, vjemy, vnímáním, představami, elementárními a vyššími psychickými akty.“²⁵ Zejména pro kriminalistickou metodu výslechu jsou paměťové stopy nepostradatelnými poznatky, které mohou vést k objasnění relevantních událostí. Základním impulsem pro vznik paměťové stopy je vjem, který vzniká při působení události na smyslové receptory člověka a vytváří mu smyslový obraz reality. Na základě těchto paměťových stop je pak člověk schopen podrobněji popsat událost, prostředí, osoby a další podstatné detaily důležité pro potřeby trestního řízení, nebo pro vyšetřování policejního orgánu. Zvláštním

²³ KONRÁD, Zdeněk, NĚMEC, Miroslav a František, NOVOTNÝ. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: PA ČR, 2008. s. 7. ISBN 978-80-7251-294-2.

²⁴ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) in Sběrka zákonů ČR. § 92, odst. 1

²⁵ STRAUS, Jiří a kol. *K charakteristice a významu paměťové stopy*. [online, cit. 2021-11-02] dostupné z <http://www.sinz.cz/archiv/docs/si-2004-01-59-66.pdf>

paměťovým jevem, se kterým se vyšetřovatelé v rámci výsledku setkávají, je tzv. reminiscence, tj. náhlé spontánní vybavení již zapomenuté paměťové stopy.²⁶

V neposlední řadě je důležité objasnit termín **výpověď**, který je v širší rovině chápán jako produkt výsledku. „*Při výpovědi nejde o přesný, slovně reprodukováný obraz dříve vnímané události, ale o obraz zprostředkovaný, u kterého při vnímání a dalších psychických procesech mohlo dojít k různým chybám a tím také ke snížení, popřípadě až k vyloučení věrohodnosti výpovědi nebo některé její části.*“²⁷ Podle L. Čírtkové jsou poznatky o fázích utváření výpovědi a okolnostech, které ovlivňují její kvalitu, využívány při psychologickém rozboru výpovědí ve výsledkové praxi, tj. při posuzování věrohodnosti vypovídající osoby.²⁸

2.2 Historický vývoj teorie výsledku

Odborná literatura se v rámci historického exkurzu vývoje teorie výsledku často omezuje na výslech, jako na způsob řešení konfliktů. Spolu se vznikem státu a právního systému vyvstala potřeba prověřit okolnosti sporů a řešit konflikty za účasti svědků a získání jejich praktických výpovědí. Cílem bylo zjistit pravdu a vyvrátit lež pomocí nehmotných důkazů, které spočívaly v doložení svědectví o zúčastněných stranách, stejně tak jako získání přiznání obžalovaného.

Například ve středověku, byl výslech nástrojem zejména soudního stání, které bývá často označováno jako inkviziční proces před inkvizičním tribunálem. Metody uplatňované katolickou církví při výsledku ve 14. století mají však se současnými metodami jen pramálo společného. Nezřídka kdy bylo přiznání na obžalovaných, ale i svědcích, vymoženo násilím (např. užitím útrpného práva, tedy výsledkem na mučidlech). „*Otázka se během útrpného výsledku směla položit jen jednou a doznání nebylo považováno za přípustné, pokud ho obviněný svobodně*

²⁶ MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 194. ISBN 978-80-247-4580-0.

²⁷ KONRÁD, Zdeněk, NĚMEC, Miroslav a František, NOVOTNÝ. *Vybrané otázky teorie a praxe výsledku*. Praha: PA ČR, 2008. s. 15. ISBN 978-80-7251-294-2.

²⁸ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 2. vyd., Praha: Portál, 2004. s. 256. ISBN 80-7178-931-3.

nezopakoval. Nemá cenu ovšem zakrývat, že taková opatření šlo snadno obejít.“²⁹ Inkvizice má v následujících staletích celosvětově střídavou tendenci, zatímco v českých zemích se situace s nástupem Karla IV. uklidňovala, v 15. století došlo k novému vzestupu inkvizice v celé Evropě. Krutostí proslula zejména inkvizice ve Španělsku, která byla ustanovena v roce 1483³⁰. Mučení při výslechu je naposledy zaznamenáno v tzv. Hrdelním řádu Marie Terezie (v platnosti od roku 1768), který upravoval výslech mučením velmi podrobně a obsahoval rozsáhlé návody na aplikaci nejrůznějších mučicích výslechových metod. Z počátku měl tereziánský řád nahradit Hrdelní řád Josefa I. a „zlidštit“ podmínky pro účastníky trestního řízení, výsledkem byl však spíše opak, protože se mučení aplikovalo i v jiných výslechových situacích, jak uvádí například K. Malý. „Hrdelní řád je zatím ještě vzdálen osvícenským idejím a obžalovaný, na něhož dosud doléhá presumpce viny, je manipulovatelným objektem v rukou soudního aparátu, jehož kontrola vychází především z potřeb důkladné a bezpodmínečné aplikace zákona“³¹.

Díky nástupu vědeckotechnické revoluce na konci 18. století došlo k významným společenskopolitickým změnám, a s tím i k podstatnějším zásahům do metod trestního řízení. „Předmětem trestního řízení je určitý skutek. Hlavním úkolem trestního řízení je zjistit, zda se tento skutek stal, jestli je trestným činem a kdo je jeho pachatelem. Je třeba také zjistit okolnosti, které vedly k trestné činnosti nebo umožnily její spáchání.“³² Do trestního řízení se v té době zavádí rovnost stran, kdy strany vystupují před soudem a ústně předkládají důkazy, které soud bere v potaz při svém rozhodování. Velký význam je kladen na svědecké výpovědi, které jsou později z větší části nahrazeny věcnými důkazy. Ve 20. století hraje velkou roli u trestního řízení i výpověď obviněného, a výslech je již pevně zakotven a regulován trestním řádem, který zajišťuje základní náležitosti, jež musí výslech jako vyšetřovací úkon splňovat. V témže období dochází také k vymezení kriminalistického pojetí výslechu, když v roce 1999 poprvé vychází v časopise

²⁹ SUCHÁNEK, Drahomír. DRŠKA, Václav. *Církevní dějiny: Antika a středověk*. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 289. ISBN 978-80-247-8849-4.

³⁰ VONDRUŠKA, Vlastimil. *Život ve středověku: Průvodce základními pojmy*. Brno: Moravská Bastei MOBA, 2021. s. 83. ISBN 978-80-243-9843-3.

³¹ MALÝ, Karel. *Tři studie o trestním právu v českých zemích v 17. století a v první polovině 18. století*. Praha: Karolinum, 2017. s. 150. ISBN 978-80-246-3269-8.

³² SPURNÝ, Joža. *Psychologie výslechu*. Praha: Portál, 2003. s. 14. ISBN 80-7178-846-5.

Kriminalistika ucelená definice výslechu: „*Výslech je metoda kriminalistické praktické činnosti, kterou se na základě zákona získávají formou výpovědi kriminalisticky a právně relevantní informace z paměťových stop vyslýchaných osob, za přísného dodržení zákonem daných práv a povinností vyslýchaného i vyslýchajícího.*“³³

Z historického hlediska je výslech jednou z nejstarších kriminalistických metod, jehož vznik patrně podnítila nutnost otevřeně řešit konflikty ve skupinách, nebo společenstvích. Dnes chápeme výslech jako proces získávání, zpracování, hodnocení a dokumentování informací o vyšetřovaném skutku, který je regulován zákonem.

2.3 Interdisciplinární charakter teorie výslechu

Jak již bylo řečeno, výslech má interdisciplinární přesah, protože lze uchopit z pohledu několika oborů. V první řadě je součástí trestního práva, zároveň ale metodou kriminalistiky a v neposlední řadě nalézá uplatnění i ve forenzní psychologii. V praxi se všechny tři pohledy prolínají a klasifikují tak výslech podle různých kritérií, nejčastěji pak podle procesního postavení vyslýchaného a vybraných kriminalisticko-taktických hledisek.³⁴

Z hlediska trestního práva jde o procesní úkon, který je v trestním právu procesním důkazním prostředkem k získávání výpovědi od vyslýchaného jako nositele důkazů. „*V pojetí trestního práva je vyslýchaný nositelem práv a povinností vyplývajících z jeho vztahu k šetřenému skutku, respektive z jeho procesního postavení (obviněný, svědek, znalec).*“³⁵ Důležitým aspektem je pak kategorizace procesního postavení vyslýchané osoby, kterou vymezuje trestní řád:

- výslech svědka (§ 101-102);
- výslech znalce (§ 108);

³³ KONRÁD, Zdeněk. *Vysvětlení – zvláštní druh výslechu?* Časopis Kriminalistika, č. 4/1999. [online, cit. 2021-11-12]. Dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/kriminalistika-728588.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>.

³⁴ STRAUS, Jiří, a kol. *Kriminalistická taktika*. 2. rozšířené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. s. 102. ISBN 978-80-7380-095-6.

³⁵ SPURNÝ, Joža. *Psychologie výslechu*. Praha: Portál, 2003. s. 13. ISBN 80-7178-846-5.

- výslech podezřelé zadržené osoby (§ 76 odst. 3);
- výslech obviněného (§ 91-93, § 95);
- výslech obžalovaného (§ 207).³⁶

Z pohledu kriminalistiky je výslech kriminalistickou metodou, která spočívá v obecných postupech a praktických doporučeních, jež vedou k získávání relevantních důkazů o prověřovaném skutku. Vyslýchaný (bez ohledu na svůj statut) představuje zdroj kriminalistických informací, kterým se zabývá kriminalistická taktika. Podle Z. Konráda a spol. hraje důležitou roli pro zvolení vhodné taktiky výslechu charakter procesu komunikace mezi vyslýchaným a vyslýchajícím (tzn. přímý nebo nepřímý výslech), a také vztah vyslýchané osoby k vlastní výpovědi. Z tohoto hlediska lze výslechy dělit na tyto základní druhy:

- výslech osob, které chtějí vypovídat pravdu a jejichž úmysl se kryje s nastalým následkem;
- výslech osob, které chtějí vypovídat pravdu, avšak úmysl se z některých objektivních nebo subjektivních důvodů s nastalým následkem nekryje;
- výslech osoby, které nechtějí vypovídat pravdivě.³⁷

Z hlediska forezní psychologie je výslech specifická forma sociálního styku, kdy psychologické metody pomáhají objasnit interakci mezi vyslýchaným a vyslýchajícím. Jak uvádí L. Čírtková, „*cílem psychologie je na základě vědeckých metod zkoumání popsat, klasifikovat, vysvětlit a ovlivňovat chování a prožívání.*“³⁸ Psychologie zde jinými slovy slouží jako prostředek k dosažení cíle vyslýchajícího, a sice zjištění relevantních informací vedoucí k objasnění zkoumaného skutku. Nejen tedy, že psychologie navazuje na kriminalistiku, ale dále rozpracovává a konkretizuje kriminalistické poznatky a zásady, tzn., že zkoumá účinné postupy pro navázání kontaktu, vytváří typologie vyslýchaných osobností podle jejich statusu a ověřuje vhodný přístup s ohledem na psychologický typ a osobnost

³⁶ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) in Sbíрка zákonů ČR.

³⁷ KONRÁD, Zdeněk, NĚMEC, Miroslav a František, NOVOTNÝ. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: PA ČR, 2008. s. 8. ISBN 978-80-7251-294-2.

³⁸ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 2. vyd., Praha: Portál, 2004. s. 13. ISBN 80-7178-931-3.

vyslýchaného. Znalost základů psychologie je pro vyslýchajícího nezbytnou dovedností, která nejen přispívá k regulaci jeho vlastního chování při vedení výslechu, ale do značné míry také pomáhá rozpoznat pravdu od lži, nebo rozklíčovat nonverbální komunikaci vyslýchaného. Jak ale zdůrazňuje J. Spurný, psychologie výslechu nespočívá ve využívání triků, jak vyslýchaného zmanipulovat a tím dosáhnout kýženého výsledku, ale jde „o porozumění psychickým jevům, které se odehrávají ve vědomí účastníků výslechové interakce a determinují jejich chování a reakce.“³⁹

³⁹ SPURNÝ, Joža. *Psychologie výslechu*. Praha: Portál, 2003. s. 20. ISBN 80-7178-846-5.

3 Psychologie výslechu

Psychologie je při výslechu důležitým aspektem a vypovídá mnohé o vědomí při interakci mezi účastníky výslechu. V rámci tohoto úhlu pohledu se zkoumá zejména psychologické pozadí výslechu, tj. psychické jevy, které se uplatňují v jeho průběhu. Obecně se výsledky zkoumání uvedených jevů interpretují jako soubor doporučení, které mají orientační povahu, protože vzhledem k tomu, že výslech je velmi složitou interpersonální situací, nelze ustanovit jednoznačné postupy, které by bylo možné zobecnit na každého jedince. H. Boukalová a I. Gillermová uvádějí, že psychologie výslechu rozpracovává a konkretizuje kriminalistické poznatky a zásady. „V rámci kriminalistické taktiky zkoumá například účinné postupy pro navazování psychologického kontaktu s vyslychaným, vytváří typologie vyslychaných osob a ověřuje vhodný přístup s ohledem na projevy a konkrétní osobnost vyslychaného.“⁴⁰ I. Matoušková dále doplňuje, že je při výslechu využíváno základních psychologických poznatků z oblasti vnímání, paměti, myšlení a vybavování si, reprodukce.⁴¹ J. Spurný zase uvádí, že z pohledu forenzní psychologie lze na výslech nahlížet jako na:

- aktuálně probíhající interakci vyslychajícího s vyslychaným ve specifických podmínkách výslechové situace;
- intrapsychický proces utváření výpovědi, která je produktem této interakce.⁴²

Na první pohled je patrné, že jde o dva odlišné úhly pohledu, které se však doplňují a společně tvoří tzv. psychologické podpory výslechu. Zjednodušeně řečeno jde o soubor psychologických poznatků, metod a postupů, které umožňují vyslychajícímu porozumět psychologickým zákonitostem prožívání a chování vyslychaného, a ty dále využívat k dosažení cíle výslechu, a sice k výpovědi. Úkolem psychologické podpory je řešit problémy výslechové praxe, mezi které patří například:

⁴⁰ BOUKALOVÁ, Hedvika. GILLERMOVÁ, Ilona. *Kapitoly z forenzní psychologie*. Praha: Karolinum, 2020. s. 172. ISBN 978-80-246-4461-5.

⁴¹ MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 261. ISBN 978-80-247-4580-0.

⁴² SPURNÝ, Joža. *Psychologie výslechu*. Praha: Portál, 2003. s. 21. ISBN 80-7178-846-5.

- orientační odhad osobnosti vyslychaného (charakterové vlastnosti, schopnosti, rysy osobnosti, psychopatologické zvláštnosti apod.);
- problém navazování a rozvíjení psychologického kontaktu;
- laické posuzování věrohodnosti výpovědi;
- posuzování motivů jednání vyslychaných osob při výslechu;
- ovlivňování ochoty vyslychaného vypovídat;
- vedení výslechů s různými kategoriemi vyslychaných;
- interpersonální konflikty při výslechu, jejich příčiny a řešení;
- problém stresu vyvolaného výslechovou situací, případně jejími následky.⁴³

V zahraniční literatuře je ve vztahu k psychologické podpoře výslechu zmiňována tzv. Reidova technika, která zahrnuje devět kroků k efektivnímu výslechu⁴⁴. Reidova technika používá psychologické metody k získání doznání od těch, o nichž se má za to, že jsou vinni, aniž by bylo nutné uchýlit se k fyzickému nátlaku. Hlavním znakem Reidovy techniky je fakt, že rozlišuje termíny rozhovor a výslech. Tyto dva termíny jsou v kriminalistické praxi často vzájemně substituovány. Podle zmíněné metody je výslech veden, když vyslychající nemá mnoho důkazů, aby mohl podezřelého obvinít. Používá se k získání důkazů, které mohou nebo nemusí prokázat vinu. Zatímco rozhovor není obviňující, může být veden poměrně brzy během vyšetřování, a lze ho vést v různých prostředích (např. doma, v kanceláři apod.), ne nutně ve výslechové místnosti. Hlavní rozdíl je sledován v tom, že výslech má zpravidla jasnou strukturu, ale rozhovor může být plynulý a relativně nestrukturovaný. Technika Reid se skládá z třífázového procesu počínaje analýzou faktů, následovanou rozhovorem o analýze chování (rozhovor určený k získání informací o vyšetřování a chování), po kterém případně následuje devět kroků výslechu Reida. Reidova technika doporučuje přístup úzce propojený s analýzou chování, který pomáhá posoudit chování během vyprávění pravdy a lži, a to skrze tři odlišné komunikační kanály. Zkoumá se verbální kanál, tedy to, jaká slova vyslychaný volí, jaké uspořádání slova mají apod., dále pak paralingvistický kanál, který představují charakteristiky řeči mimo mluvené slovo a

⁴³ SPURNÝ, Joža. *Psychologie výslechu*. Praha: Portál, 2003. s. 21-22. ISBN 80-7178-846-5.

⁴⁴ GUDJONSSON, H. Gisli. *The Psychology of Interrogations and Confessions: A Handbook*. UK London: Wiley, 2003. s. 10. ISBN 0-471-49136-5

neverbální kanál, tedy pozice těla, pohyby paží a nohou, oční kontakt a mimika vyslýchaného.

Reidova technika je založena na dvou fázích, a sice:

- odbourávání popírání a odporu;
- zvýšení touhy podezřelého přiznat se⁴⁵.

Následující výčet popisuje devět kroků Reidovy techniky výslechu (volně přeloženo z anglického originálu):

1/ Přímá pozitivní konfrontace – první krok spočívá v tom, že podezřelému je s absolutní jistotou řečeno, že spáchal údajný trestný čin, a to i přesto, že proti podezřelému nemá vyšetřovatel žádný hmatatelný důkaz;

2/ Vývoj tématu – vyslychající projeví porozumění a sympatii, aby si získal důvěru vyslýchaného, a následně navrhuje různá témata, díky čemuž může vyslýchaný vnitřně minimalizovat vlastní vinu, nebo si omluvit své jednání;

3/ Zvládnutí popření – po přímé konfrontaci vyslýchaný zpravidla i nadále popírá vinu, což mu poskytuje velkou psychologickou výhodu – tu je vhodné minimalizovat přerušováním výpovědi a kladením otázek, nastupuje manipulativní taktika hodného a zlého (známá také jako Mutt & Jeff), kdy se jeden z vyslychajících chová přátelsky a druhý naopak kriticky. Cílem je zpřístupnit vyslýchaného a dát mu šanci, aby přiznal vinu;

4/ Překonávání námitek – vyslychající překonává námitky, které mu vyslychaná osoba předkládá na svou obhajobu. Zpravidla se již v této fázi dá určit, zda je vyslychaný vinný, protože zatímco nevinná osoba se i nadále snaží popírat vinu a předkládá další námitky, vinný člověk se zpravidla odmlčí a vykazuje známky ústupu od aktivní účasti na výslechu. V tuto chvíli získal vyslychající velkou psychologickou převahu a je nutné jednat rychle.

5/ Získání a udržení pozornosti podezřelého – při pasivitě vyslychaného se vyslychající snaží o získání jeho pozornosti, a to navázáním bližšího fyzického

⁴⁵ GUDJONSSON, H. Gisli. *The Psychology of Interrogations and Confessions: A Handbook*. UK London: Wiley, 2003. s. 11. ISBN 0-471-49136-5.

kontaktu (navazuje oční kontakt, oslovuje ho křestním jménem, nakloní se k němu apod.). Vyslýchaný je v tu chvíli ostražitější a otevřenější návrhům vyslychajícího.

6/ Zvládnání pasivní nálady podezřelého - Vyslychající vykazuje známky porozumění a soucitu, a nabádá vyslychaného, aby řekl pravdu. Přitom se zaměřuje na mysl vyslychaného, předkládá mu fakta o ústředním tématu, kvůli kterému je vyslychán. Někteří podezřelí v této fázi pláčou, což je posíleno a využito ve prospěch vyslychajícího.

7/ Položení alternativní otázky – vyslychaný je nyní obeznámen se dvěma alternativami toho, jak si vyšetřovatel vykládá důkazy. Zatímco jedna alternativa dává vyslychanému najevo polehčující okolnosti, druhá alternativa příběhu jej zobrazuje v tom nejhorším světle. Vyslýchaný má nyní šanci se přiznat, nebo říct svojí vlastní verzi příběhu.

8/ Prostor pro podání vysvětlení – vyslychaný má nyní možnost detailně popsat sled událostí. Tento krok zahrnuje přítomnost pouze jednoho vyslychajícího, bez dalších účastníků v místnosti.

9/ Přeměna ústního prohlášení na písemné – tento krok následuje bezprostředně po ústním přiznání, kdy je zpracován buďto písemný záznam, nebo audio a video nahrávka (někdy jejich kombinace).⁴⁶

Z uvedených bodů je patrné, že psychologický aspekt hraje při výslechu významnou roli. Řada zahraničních autorů ale upozorňuje na fakt, že tato metoda nebyla nikdy vědecky podložena a její autor F. Inbau nikdy nepublikoval žádná empirická data, která by úspěšnost jeho teorie a techniky potvrzovala. Dle subjektivního názoru je Reidova metoda nekonvenční a do značné míry i neetická, protože při snaze zjistit pravdu, využívá sám vyslychající klamavých a lživých výroků, aby ovlivnil vyslychaného. Takové jednání je ostatně i v rozporu s českou legislativou, protože trestní řád doslova stanovuje, že „*Otázky musí být kladeny jasně a srozumitelně bez předstírání klamavých a nepravdivých okolností; nesmí*

⁴⁶ GUDJONSSON, H. Gisli. *The Psychology of Interrogations and Confessions: A Handbook*. UK London: Wiley, 2003. s. 13-20. ISBN 0-471-49136-5

v nich být naznačeno, jak na ně odpovědět.⁴⁷ Dalším úskalím je, že tuto metodu nelze aplikovat na všechny skupiny vyslychaných, což značně omezuje její praktické využití. Jelikož se ale v policejní praxi tato metoda v minulosti osvědčila, je zejména v USA dodnes využívána, i když některé země její použití zakazují. Z uvedených důvodů jde spíše o soubor doporučení, jak při výslechu využít poznatky z psychologie, než o návod jak z pozice vyslychajícího jednat.

3.1 Aspekty a etapy formování výpovědi v komunikačním procesu

Výslech jako forma sociální interakce představuje velmi náročnou komunikační situaci. Lze hovořit o komunikaci s nerovným postavením zúčastněných stran, jejíž průběh a směřování jsou určovány vyslychajícím. Výpověď, která je produktem výslechu tak představuje složitou psychickou činnost, jež je závislá na interpretaci a rekognici vysledované, nebo prožité události vyslychaným. *„Při výpovědi nejde o přesný, slovně reprodukováný obraz dříve vnímané události, ale o obraz zprostředkovaný, u kterého při vnímání a dalších psychických procesech mohlo dojít k různým chybám a tím také ke snížení, popřípadě až k vyloučení věrohodnosti výpovědi nebo některé její části.“*⁴⁸ Problém ve výpovědi tedy může nastat již v její podstatě, kdy překážkou je subjektivní vnímání skutečnosti vyslychaného, přičemž nemusí jít vždy o úmysl, jak uvádí i Z. Konrád a spol.:

- vyslychaná osoba netlumočí vnímání události, ale pouze vzpomínky na tuto událost, které prošly sítí jejího vědomí;
- vyslychaná osoba tyto vzpomínky interpretuje, přičemž při interpretaci má jazyk povahu kódu mezi oběma stranami;
- informace získaná vyslychajícím může být v rozporu s objektivními skutečnostmi.⁴⁹

⁴⁷ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) in Sběrka zákonů ČR. § 92, odst. 4.

⁴⁸ KONRÁD, Zdeněk, NĚMEC, Miroslav a František, NOVOTNÝ. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: PA ČR, 2008. s. 15. ISBN 978-80-7251-294-2.

⁴⁹ Tamtéž, s. 15

Výpověď se pak liší i podle statusu vyslychané osoby, která může být svědkem, poškozeným, pachatelem, znalcem, ale i dalším účastníkem. Při výpovědi se předpokládá, že vypovídající vnímal určitý děj a že ho vnímal svými smysly. Samotná interpretace je pak tedy velmi subjektivní a nezakládá se výhradně na vnějších podnětech, ale také na osobnosti vyslychaného. „*V praxi to znamená, že různí lidé se mohou ve svých výpovědích o stejné události lišit, aniž by úmyslně lhali nebo se snažili svoji výpověď zkreslit.*“⁵⁰ J. Spurný doplňuje, že jedním z významných faktorů, které ovlivňují výpověď, je čas a podle toho výpověď vymezuje jako:

- subjektivně vytvořený soubor informací o skutečnostech, které proběhly v minulosti (v situaci tam a tehdy) a které vyslychaná osoba vnímala a zapamatovala si je – jde o bezprostřední vnímání;
- protokolárně zadokumentovaný průběh interakce mezi vyslychajícím a vyslychaným, kdy si vyslychaná osoba znovu vybavuje a reprodukuje v situaci „tady a teď“ skutečnosti, které vnímala a které si zapamatovala.⁵¹

Z. Vybíral dodává, že výpověď ovlivňují i další vjemy - vnitřní poznávací a determinující signály, které označuje za mentální reprezentace. Autor zdůrazňuje, že lidská paměť má omezenou kapacitu a proto některé vzpomínky ustoupí do pozadí (jsou „svinuté“), přičemž pro vybavení reálného objektu mnohdy stačí, když člověk spatří siluetu či obrys, nebo uslyší náznak. Paměť má však zdánlivě schopnost vzpomínky upravit, takže i když je vyslychající přesvědčen, že si skutečnost pamatuje do detailu, může některé vzpomínky interpretovat chybně. „*Naše paměť není pasivní sklad. Je aktivní i v tom, že minulé zážitky zkresluje, že s nimi jakoby sama pracuje, prochází se jimi, k některým je postupem času shovívavější (zkresluje směrem k příznivějšímu dojmu), jiné časem diskvalifikuje a devalvuje.*“⁵² Věrohodnost výpovědi lze pak chápat jako menší či větší shodu informací, které vyslychaný vnímal, zapamatoval si a je schopný tyto reprodukovat.

⁵⁰ BOUKALOVÁ, Hedvika. GILLERMOVÁ, Ilona. *Kapitoly z forenzní psychologie*. Praha: Karolinum, 2020. s. 163. ISBN 978-80-246-4461-5.

⁵¹ SPURNÝ, Joža. *Psychologie výslechu*. Praha: Portál, 2003. s. 23. ISBN 80-7178-846-5.

⁵² VYBÍRAL, Zdeněk. *Psychologie komunikace*. Praha: Portál, 2005. s. 70. ISBN 80-7178-998-4.

V návaznosti na uvedené faktory, Z. Konrád a spol. vymezili **čtyři základní aspekty formování výpovědi**, kterými jsou:

1/ Historický aspekt výpovědi značí, že každá výpověď prochází určitým vývojem. Vyslýchaný si nejprve skutečnost zažije, aby si ji následně zapamatoval, opakovaně vybavoval, až následně při výslechu vlastním vnímáním reprodukoval.

2/ Osobnostní aspekt výpovědi vychází z podstaty, že každý vypovídající je formován jinými osobnostními charakteristikami, tedy jak fyzickými, tak psychickými vlastnostmi dané osoby. Je tedy důležité, nejen posuzovat samotnou výpověď, ale zároveň uvažovat o osobě, která vypovídá. Významnou roli hraje například úroveň morálních zásad, emoční stav, životní zkušenosti apod.;

3/ Situační aspekt výpovědi představuje souhrn podmínek, za nichž se výslech provádí, a které na vyslýchaného působí. Důležité je nejen samotné místo výslechu (výslechová místnost, pracoviště, místo činu aj.), ale stejně tak i počet účastníků výslechu (výslech o samotě, s více vyšetřovateli apod.), nebo samotná prezentace vyslýchajícího (jeho vystupování a jednání, způsob kladení otázek, přístup k vyslýchanému atd.);

4/ Sémantický aspekt je pro formování výpovědi velmi důležitou rovinou. Jde totiž o správné pochopení vzájemné interakce – vyslýchaný musí zcela pochopit pokládané otázky a vyslýchající obsahová fakta informací, které mu vyslýchaný předává. Z. Konrád a spol. v souvislosti s pochopením či nepochopením obsahu sdělení hovoří o problému shody repertoáru⁵³. V tomto případě je velmi užitečné, když se z výslechu pořídí audio-vizuální záznam, aby se k němu mohl vyslýchající vrátit, popřípadě jej nechat zhodnotit někým dalším. Ve výpovědi totiž zůstane důkazem jen to, co bylo zaprotokolováno, a pokud do protokolu vyslýchající uvede pouze informace, které pochopil, může mít výpověď nedostatky.⁵⁴

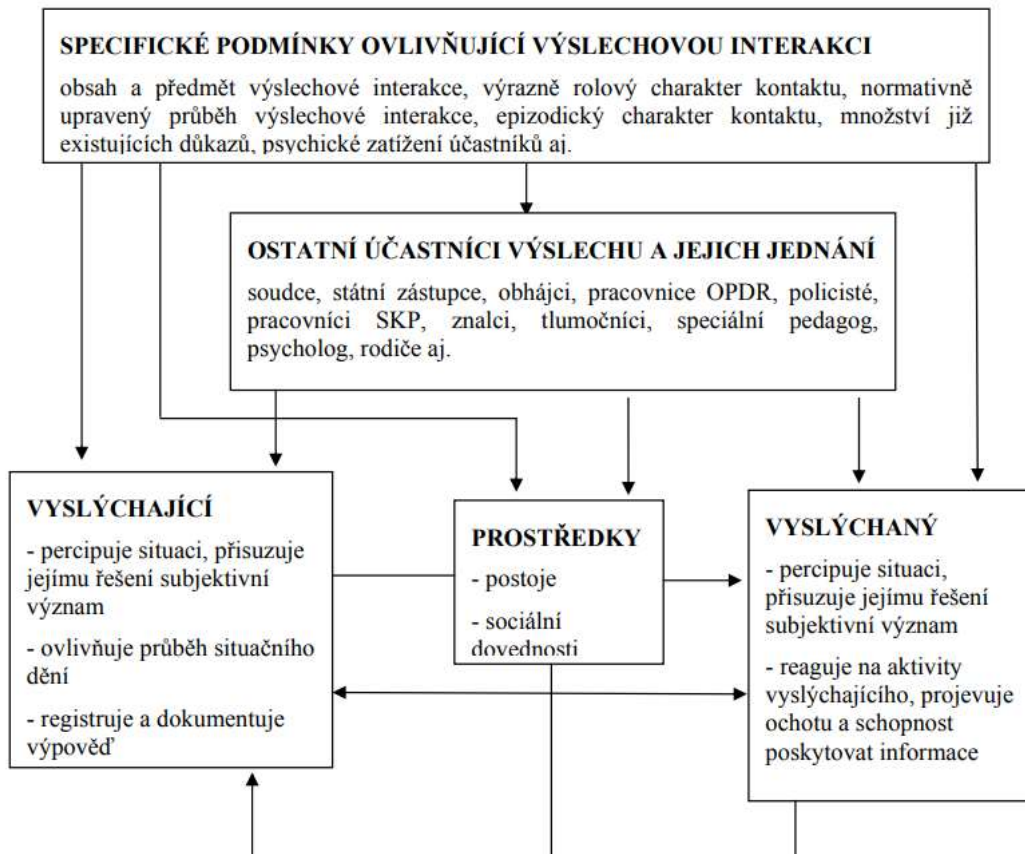
Je třeba poznamenat, že výslech je dynamický a vyšetřovatelé se často musejí přizpůsobit situaci a přitom stále sledovat své cíle. Je logické, že výslech vyžaduje značnou přípravu a plánování. Při výslechu je využito skutečnosti, že odraz určité

⁵³ KONRÁD, Zdeněk, NĚMEC, Miroslav a František, NOVOTNÝ. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: PA ČR, 2008. s. 20. ISBN 978-80-7251-294-2.

⁵⁴ Tamtéž, s. 15-16

události nemá jen materiální podobu, ale i nehmotnou – myšlenkovou formu, která je přeměněna do výpovědi.⁵⁵ Diagram č. 1 znázorňuje, jak na sebe během výslechu vzájemně působí nejen zainteresované strany, ale i jak specifické podmínky ovlivňují průběh výslechové interakce.

Obrázek 1: Psychologický model výslechové situace

Zdroj: SPURNÝ, Joža. *Psychologie výslechu*. Praha: Portál, 2003. s. 28. ISBN 80-7178-846-5.

Jak z úvodu této kapitoly vyplývá, výpověď se formuje postupně a do procesu utváření výpovědi vstupuje řada proměnných, přičemž jednotlivé etapy mezi sebou nelze zaměnit a každá z předcházejících etap ovlivňuje kvalitu etap

⁵⁵ JAGER, Josef. *Kriminalistika – místo činu*. Brno: MV ČR, sekce pers. Práce a vzdělávání. 1996. s. 24.

následujících. Jednotlivé **etapy procesu formování výpovědi** klasifikoval Z. Konrád a kol. následovně:

1/ Etapa získávání, shromažďování a zpracování informace vyslychaným – odráží skutečnosti ve vědomí konkrétního člověka (jak vnímá vyslychaný zkoumanou událost, hledání dominantních i potlačených vzpomínek a vjemů).

2/ Etapa fixace, podržení a přepracování informace – hlavní úlohu má paměť a proces zapomínání.

3/ Etapa vybavení a reprodukování informace – ožívování a reprodukce vzpomínek, vyslychající musí brát v potaz, že vybavený zážitek je kvalitativně i kvantitativně pozměněn (vzpomínkové chyby).

4/ Etapa přejímání, přepracování a procesního podchycení informace vyslychajícím – přesnost výpovědi dotváří řeč těla, vyjadřovací schopnosti aj., žádoucí je výpověď do protokolu uvést spolu s dalšími fixačními prostředky, jako je zvukový či obrazový záznam.⁵⁶

Všechny uvedené aspekty a etapy formování výpovědi mají něco společného, a sice že musí dojít k navázání úzkého vztahu a obousměrné interakci mezi zúčastněnými. Úspěšná vyjednávání a výslechy jsou výsledkem toho, do jaké míry si účastníci vzájemně sladí rámeček dialogu. Nejde však jen o synchronizaci na vysoké úrovni, ale jak bylo řečeno, konečná verze výpovědi je závislá i na základní koordinaci jazyka (slovní zásoba, fráze, význam atd.), dále má významnou roli faktor času (doba, která uplynula mezi zkoumanou skutečností a výpovědí) a v neposlední řadě i přímá či nepřímá účast vyslychaného na zkoumané události.

Hledání pravdy, odhalování podvodu a potřeba rozlišovat mezi důvěryhodným a nedůvěryhodným jsou fenomény, které se vyvíjejí spolu s lidskou společností. To dokazuje i velké množství publikací, které byly vydány na téma, jak odhalit lež, jak nebýt manipulován apod. Zajímavé je, že obviněné osoby téměř vždy hledají někoho jiného, koho by mohly za jejich situaci vinit. Často je to oběť,

⁵⁶ KONRÁD, Zdeněk, NĚMEC, Miroslav a František, NOVOTNÝ. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: PA ČR, 2008. s. 16. ISBN 978-80-7251-294-2.

kteřou obviňují. Toto je vynikající příklad toho, jak lidé racionalizují nastalou situaci, aby unikli trestu a zatajili pravdu.

Následující kapitola nastíní běžné výslechové situace, ve kterých se vyslychající ocitají a snaží se z nich vytěžit potřebné informace a jiné relevantní skutečnosti, popřípadě si ověřují již známá fakta.

4 Typické výslechové situace a postupy jejich řešení

Vyslýchaná osoba i vyslychající mají zákonem stanoveny práva a povinnosti, což významně odlišuje výslech od běžné komunikační interakce. I když je každý výslech jedinečný (co do obsahu informací, díky osobě vyslychaného a dalším faktorům), literatura uvádí tři výslechové situace, které mohou nastat:

1/ Vyslýchaná osoba chce vypovídat pravdu, pravdivě vypovídá a její výpověď je relativně úplná.

2/ Vyslýchaná osoba chce vypovídat pravdu, ale její výpověď je nepřesná, neúplná a v některých epizodách je v rozporu s objektivně zjištěnými fakty.

3/ Vyslýchaná osoba nechce pravdivě vypovídat a pravdivě nevypovídá.⁵⁷

Ideální by samozřejmě bylo, kdyby se vyšetřovatel setkával pouze s první, popřípadě druhou variantou, kde je patrná snaha protistrany o spolupráci. Zatímco v prvním případě jde o kontrolu, popřípadě doplnění některých nepřesností a zaprotokolování výpovědi, ve druhém případě je situace složitější. Působí zde faktor času, psychické rozpoložení vyslychaného, stav paměti apod. V takových případech musí vyslychající využít taktických postupů a pomoci vyslychanému si vzpomenout, odstranit chybné vzpomínky, nebo nedostatky v reprodukci. Cílem však není, a ani nemůže být, snaha jakkoliv vyslychaného při jeho výpovědi ovlivnit, nebo ho k výpovědi navést. Takto učiněná výpověď by byla pro další šetření nepřijatelná. *„Reálné nebezpečí sugesce ve výslechu hrozí v situacích, kdy vyšetřovaný čin není beze zbytku objasněn, není plně dokázán a vina není zcela nesporná. Za těchto okolností může vyslychající v dobré víře uplatňovat svou hypotézu o spáchání činu v průběhu vedení výslechu způsobem, který vede vyslychanou osobu k bezděčnému akceptování cizích informací.“*⁵⁸ Aby sugesce nenarušila cíl výslechu, osvědčilo se v praxi využívat zejména otevřených otázek, které nenaznačují odpověď.

⁵⁷ KONRÁD, Zdeněk, NĚMEC, Miroslav a František, NOVOTNÝ. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: PA ČR, 2008. s. 23. ISBN 978-80-7251-294-2.

⁵⁸ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 2. vyd., Praha: Portál, 2004. s. 259. ISBN 80-7178-931-3.

Nelze-li z nějakého důvodu zjistit skutečnost, která by přispěla k objasnění události, vyslýchaný spolupracuje a má snahu se rozpomenout, zákon povoluje tzv. zvláštní způsoby dokazování, kterými jsou:

- konfrontace - při konfrontaci se vyslýchaná osoba vyzve, aby druhé osobě (obviněnému, jinému svědkovi) vypověděla v přímé řeči své tvrzení o okolnostech, v nichž výpovědi konfrontovaných osob nesouhlasí;
- rekognice – koná se, je-li pro trestní řízení důležité, aby podezřelý, obviněný nebo svědek znovu poznal osobu nebo věc a určil tím jejich totožnost;
- vyšetřovací pokus - pozorováním v uměle vytvořených nebo obměňovaných podmínkách jsou prověřeny nebo upřesněny skutečnosti zjištěné v trestním řízení, popřípadě zjištěny nové skutečnosti důležité pro trestní řízení;
- rekonstrukce - má-li být obnovením situace a okolnosti, za kterých byl trestný čin spáchán nebo které k němu mají podstatný vztah, prověřena výpověď;
- prověrka na místě - je-li zapotřebí za osobní přítomnosti vyslýchaného doplnit nebo upřesnit údaje důležité pro trestní řízení, které se vztahují k určitému místu.⁵⁹

Třetí zmiňovaná typická výslechová situace představuje stav, kdy je jednáno s vyslýchaným, který úmyslně podává nepravdivé informace, nebo nespolupracuje. Uvedená situace má konfliktní charakter, a vznikla jako důsledek nenavázání psychologického kontaktu, nebo díky ztrátě důvěry během výslechu. Nicméně pro vyslychajícího představuje tato výslechová situace psychologicky velmi obtížnou komunikační situaci, kdy je pomocí taktických postupů nutné vyslýchanému dokázat nesmyslnost jeho výroků a přimět jej k pravdivé výpovědi. Z. Konrád a kol. uvádí pět kroků, které by v ideálním případě měly lživého vyslýchaného ovlivnit nakolik, aby uvedl pravdivou výpověď. Využívají se zejména tyto dílčí taktické postupy:

- odhalení, objasnění a odstranění příčin motivujících lživou výpověď;
- stimulování kladných vlastností vyslýchaného;
- využití emocionálního napětí vyslýchaného;

⁵⁹ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) in Sbirka zákonů ČR. § 104a – 104e

- využití vnitřních rozporů ve výpovědi a rozporů mezi výpovědí a jinými důkazy;
- využití reflexivních úvah vyslychané osoby.⁶⁰

J. Straus k uvedeným taktickým postupům ještě doplňuje šestý bod, a sice argumentaci nelogičnosti výpovědi. I když se tento taktický postup samostatně nevyužívá, může doplnit taktiku vnitřních rozporů ve výpovědi, nebo spolu s poukázáním na rozpory s ostatními důkazy změnit výpověď vyslychaného, protože si sám vyslychaný uvědomí, že jeho výpověď nemá logický kontext.⁶¹

Neméně zajímavou metodu, kterou lze vyslychaného přimět k výpovědi uvádí L. Čírtková. Ta popisuje tzv. Columbo-efekt, který poprvé na situaci výslechu aplikoval německý psycholog R. Bender. Columbo-efekt spočívá v povzbuzování a přikyvování za pomoci citoslovcí, a vhodně užitých pomlček a mlčení v dialogu. Zároveň ale autorka Čírtková upozorňuje, že tento jev nelze aplikovat při výslechu na každou osobu a reagovat na ni budou spíše osoby sebejisté, emocionálně stabilní, popřípadě osoby agresivní.⁶² Podrobněji bude o podstatě jednotlivých kroků hovořeno v další kapitole.

4.1 Příprava a stádia výslechu a popis taktických postupů

Ve zjednodušeném slova smyslu je výslech jako komunikační interakce rozhovorem mezi dvěma a více lidmi, z nichž každý usiluje o dosažení vlastního cíle. Vyslychající má však těžší postavení, protože kromě toho co mu protistrana říká, musí sledovat ještě další aspekty jeho chování, aby byl schopen rozklíčovat sdělení jako celek. Ze strany vyslychajícího je tedy nutná značná příprava, protože nepřipravenost by mohla ovlivnit nejen kvalitu výslechu, ale také průběh a dokonce i výsledek. Zejména je důležité, aby vyslychající znal všechny dostupné informace o vyslychané osobě ještě před zahájením výslechu. V opačném případě by jeho

⁶⁰ KONRÁD, Zdeněk, NĚMEC, Miroslav a František, NOVOTNÝ. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: PA ČR, 2008. s. 26. ISBN 978-80-7251-294-2.

⁶¹ STRAUS, Jiří, a kol. *Kriminalistická taktika*. 2. rozšířené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. s. 122. 978-80-7380-095-6.

⁶² ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 2. vyd., Praha: Portál, 2004. s. 260. ISBN 80-7178-931-3.

úsudek mohl být ovlivněn jednáním, nebo vzhledem vyslychaného. Dalšími atributy přípravy výslechu je stanovení vhodné doby výslechu, pořadí v jakém budou osoby vyslychány a vypracování plánu výslechu, který zahrnuje zejména:

- okolnosti, které mají být výslechem objasněny;
- otázky, kterými mají být tyto okolnosti objasněny;
- pořadí, v němž budou kladeny otázky a objasňovány dané okolnosti;
- věcné důkazy, protokoly z vyšetřovacích úkonů a jiné materiály, které budou využity k výslechu;
- taktické postupy, jak budou tyto materiály využity a vyslychaným osobám předkládány;
- opatření, kterými by se předešlo lhaní ve výpovědích, či postupy jak tyto lži včas odhalit;
- způsob dokumentace průběhu a výsledků výslechu.⁶³

V souladu s trestním řádem kriminalistika dělí výslech do tří stádií, a sice na úvodní stádium, monolog a dialog. Zatímco monolog je chápán jako souvislé líčení, při dialogu se střídá fáze kladení otázek a vyřčení odpovědí. Jednotlivá stadia výslechu popisuje většina tuzemských autorů odborných publikací shodně. Zajímavé je, že zahraniční autoři, oproti českým, rozdělují výslech do více etap. Například slovenská autorka S. Michančová uvádí až pět etap výslechu, a sice, fázi přípravnou, úvodní, jádro výslechu, závěr výslechu a fázi záznamu a vyhodnocení výslechu.⁶⁴ Bez ohledu na diverzitu terminologie je ale po taktické stránce výslech chápán obdobně.

Například Z. Konrád a kol. popisují úvodní stádium výslechu jako zahajovací fázi komunikační interakce. Slouží zejména ke splnění procesních formalit a náležitostí výslechu, jako je ověření totožnosti, poučení o právech a povinnostech, seznámení s předmětem výslechu apod. Nejdůležitější je ale fakt, že v této fázi vyslychající formuje psychologický kontakt s vyslychaným. *„Formování psychologického kontaktu mezi vyslychajícím a vyslychaným je*

⁶³ BOUKALOVÁ, Hedvika. GILLERMOVÁ, Ilona. *Kapitoly z forenzní psychologie*. Praha: Karolinum, 2020. s. 173-174. ISBN 978-80-246-4461-5.

⁶⁴ MICHANČOVÁ, Slávka. *Vybrané kapitoly z forenzej psychológie a viktimológie*. SVK Prešov: Prešovská univerzita v Prešově, 2009. s 27-28. ISBN 978-80-555-0116-1.

*procesem vhodného působení na psychiku vyslýchaného za účelem vyvolání či posílení zájmu vyslýchaného učinit pravdivou a úplnou výpověď nebo odstranit takový motiv nepravdivé výpovědi nebo nechuti vypovídat, jakým je strach o vlastní život a zdraví nebo jeho rodiny.*⁶⁵ Běžně se v praxi stává, že pokud se nepodaří navázat psychologický kontakt, dochází ke střetu (konfliktu) mezi zájmy obou stran, a to zejména v případě, kdy vyslýchaný odmítá vypovídat, nebo vypovídá nepravdivě.

Stádium monologu začíná ve chvíli, kdy je vyslýchaný poučen a seznámen s předmětem výslechu a následně vyzván, aby k události poskytl relevantní informace, popřípadě informace doplnil. Jedná se tedy o spontánní výpověď vyslýchaného, která poskytuje vyslychajícímu možnost srovnat si shromážděné důkazy s výpovědí vyslýchaného, zjistit osobní názor vyslýchaného na předmětnou událost, a v neposlední řadě, vytvořit si závěr o vztahu vyslýchané osoby k projednávané věci a dalším osobám, které v případě figurují. Ve stádiu monologu má zásadní význam analýza výpovědi v průběhu výslechu. Ta umožňuje vyslychajícímu zejména zjistit:

- rozpory ve výpovědi;
- rozpory mezi výpovědí a doposud získanými důkazy a informacemi nedůkazního charakteru;
- neúplnost výpovědi;
- informace uvedené vyslychaným, které mu nemohly nebo neměly být známy.⁶⁶

V tomto stádiu výslechu se nedoporučuje vyslychaného příliš přerušovat, pokud tedy významně neodbočuje od tématu - kladené otázky by vyslychaného měly usměrnit a vybízet ho, aby situaci blíže popsal, objasnil, nebo aby zhodnotil vlastní vnímání popisovaného okamžiku.

Poslední stádium výslechu je dialog, který tvoří soubor kladených otázek a získávání odpovědí. Vyslychající si otázkami prověřuje a doplňuje fakta. Zatímco

⁶⁵ KONRÁD, Zdeněk, NĚMEC, Miroslav a František, NOVOTNÝ. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: PA ČR, 2008. s. 12. ISBN 978-80-7251-294-2.

⁶⁶ BOUKALOVÁ, Hedvika. GILLERMOVÁ, Ilona. *Kapitoly z forenzní psychologie*. Praha: Karolinum, 2020. s. 175. ISBN 978-80-246-4461-5.

v předchozím stádiu byl hlavní osobou komunikační interakce vyslýchaný, ve stádiu dialogu má hlavní komunikační úlohu vyslychající. Ten pokládá otázky otevřené (např. Co jste udělal s účtenkou za mobilní telefon značky Samsung?), otázky uzavřené (např. Koupil jste v daný den jeden nebo dva telefony?), otázky alternativní (např. Byl mobilní telefon Samsung černý, šedý nebo měl jinou barvu?), a v neposlední řadě pokládá i otázky kontrolní a testovací (např. Předtím jste vypověděl, že jste si koupil mobilní telefon v OC Chodov, ale autorizovaný obchod je v OC Arkády. Můžete prosím popsat, kudy jste do OC jel?).

Je důležité zmínit, že kladení otázek odpovídá zkušenostem a dovednostem vyslychající osoby, která volí i vhodnou výslechovou strategii a techniku. Jak uvádí H. Boukalová a I. Gillernová, praktické zkušenosti jsou pro praktickou stránku výslechu nezbytné, protože jen díky dlouholeté praxi se lze vyhnout sugestivním a nevhodným otázkám, které by poškodily výsledek výslechu.⁶⁷

Taktika výslechu spočívá ve vědomém stanovení postupu, jakým chce vyslychající dojít k cíli, takže si rozmyslí, jak chce vést rozhovor, jaké bude klást otázky, jak bude při kontaktu s vyslychaným vystupovat. Podle J. Spurného je důležité si zejména předem ujasnit:

- řazení otázek a začlenění otázek do jednotlivých fází rozhovoru – v praxi se spíše osvědčilo v úvodu nepokládat osobní otázky, ale naopak klást dotazy, které vyslychaného zaujmou a pomohou navázat kontakt;
- jaké zvolit tempo pro kladení otázek – nemělo by být cílem vyslychajícího uvést na začátku výslechu protistranu do stresu, proto je vhodné volit spíše pozvolnější přístup a snažit se o rozvíjení dialogu;
- jak aktivizovat protistranu k odpovědím – vyslychající zvolí vhodné verbální i nonverbální signály, které vyslychaného povzbudí, aby otevřeně hovořil;
- jaký bude průběh a způsob navázání kontaktu – navázání kontaktu je klíčové pro dosažení cíle rozhovoru, vhodné je využít otázek směřujícím k zájmům protistrany;

⁶⁷ BOUKALOVÁ, Hedvika. GILLERMOVÁ, Ilona. *Kapitoly z forenzní psychologie*. Praha: Karolinum, 2020. s. 197. ISBN 978-80-246-4461-5.

- jak zachytit obsah rozhovoru – pokud nelze zaznamenat odpovědi během výslechu, je nutné zaznamenat obsah rozhovoru bezprostředně po něm, tento bod značně ulehčí využití techniky (zvukový záznam, video nahrávka apod.);
- jak a kdy ukončit výslech – z rozhovoru by nemělo být na první dojem patrné, že se jednalo o výslech, protistrana by neměla odcházet se špatným pocitem, nebo pocitem poraženého;
- jak regulovat průběh výslechu ve svůj prospěch – využívat přestávky mezi otázkami, nechat protistranu hovořit a nesnažit se ji přerušovat.⁶⁸

Taktika výslechu také úzce navazuje na přípravu výslechu, přičemž na volbu vhodné taktiky má význam například i trestní bezúhonnost vyslýchaného, jeho procesní postavení, jeho fyzický a psychický stav, a v neposlední řadě i úplnost a věrohodnost výpovědi vyslýchaného.⁶⁹ Všechny tyto faktory musí brát vyslychající v potaz přiměřeně typu výslechové situace. M. Němec za taktiku výslechu považuje „*aktivní tvůrčí proces skládající se z myšlenkových operací vyslychajícího, jehož výrazem je souhrn aplikovaných nejefektivnějších postupů pro řešení obecné úlohy výslechu v konkrétním případě.*“⁷⁰

Již dříve bylo hovořeno o interdisciplinárním charakteru teorie výslechu. V případě taktických postupů při výslechu kriminalistika vycházela z poznatků jiných věd, zejména psychologie a poznatků kriminalistické praxe, a pojmenovala taktická pravidla, která vedou k naplnění cíle výslechu. Základními taktickými postupy výslechu, které se běžně používají v praxi, jsou:

- formování psychologického kontaktu vyslychajícího s vyslychaným,
- analýza výpovědi v průběhu výslechu,
- psychologická pomoc vyslychajícího vyslychanému při výslechu, aby si vyslychající vybavil zdánlivě zapomenuté a překonal chybné vzpomínky,
- psychologické působení na vyslychaného.

⁶⁸ SPURNÝ, Joža. *Psychologie násilí: o psychologické podstatě násilí, jeho projevech a způsobech psychologické obrany proti němu*. Praha: Eurounion, 1996. s. 78. ISBN 80-85858-30-4.

⁶⁹ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: Eurounion, 2004. 329 s. ISBN 80-7317-036-1.

⁷⁰ NĚMEC, Miroslav. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti*. Praha: PA ČR, 2003. 138 s. ISBN 80-7251-141-6.

Je však nutné si uvědomit, že výslech je zcela individuální proces, který se odvíjí od řady faktorů, jež ho přímo i nepřímo ovlivňují. Nelze proto tvrdit, že každý z uvedených taktických postupů lze využít v každém stádiu výslechu a na každého vyslýchaného. Výslech je primárně velmi intuitivní, a i přes procesní a faktické náležitosti, zcela unikátní komunikační situací.

4.2 Technika dokumentace výslechu

V případě, že vyslychající dospěje k závěru, že výslechem vyčerpal všechny jeho možnosti, přistoupí k jeho závěru. S tím souvisí zaprotokolování výpovědi, resp. průběhu výslechu, čímž se zakončuje celý proces a naplňuje cíl výslechu. Dokumentace je tedy nezbytnou součástí výslechu. *„Dokumentací výslechu je splněn požadavek, aby i dalším osobám, které se podílejí na průběhu trestního řízení, ale výslechu přítomny nebyly, přiblížen jednoznačně, pravdivě, úplně a srozumitelně obsah informací, které byly výslechem získány, i samotný proces jejich získání.“*⁷¹ Úkolem dokumentace je tedy zachytit celý výslech, vč. všech okolností, které jej doprovázely. O výslechu se vytvoří písemný protokol, který vymezuje § 55 trestního řádu. Ten mimo jiné stanovuje, že protokol se vytvoří během výslechu, nebo bezprostředně po něm a musí obsahovat tyto náležitosti:

- pojmenování soudu, státního zástupce nebo jiného orgánu provádějícího úkon;
- místo, čas a předmět úkonu;
- stručné a výstižné vylíčení průběhu úkonu, dále podstatný obsah rozhodnutí při úkonu vyhlášených;
- návrhy stran, udělené poučení, popřípadě vyjádření poučených osob;
- námítky stran nebo vyslýchaných osob proti průběhu úkonu nebo obsahu protokolu.⁷²

Kromě uvedených náležitostí vyslychající do protokolu uvede i základní postup, jakým došlo k výpovědi, zejm. to, co vyslychaný sám do protokolu uvedl a

⁷¹ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická dokumentace*. Praha: PA ČR, 2009, s. 92. ISBN 978-80-7251-307-9.

⁷² Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) in Sbirka zákonů ČR. § 55

také stupeň určitosti výpovědi. V tomto kroku má vyslyšající několik možností zápisu (samozřejmostí je, že zápis má mít vypovídající hodnotu, bez subjektivního zabarvení, nebo lingvistických zvláštností). Buďto vyslyšající sepíše celý protokol najednou po ukončení výslechu, přičemž bere v úvahu poznámkový aparát, který si během výslechu tvořil, nebo sepíše protokol již během výslechu slovo od slova, anebo zkombinuje obě předchozí metody formou průběžného zápisu ucelených částí. Z praktického hlediska je třetí metoda nejvhodnější, protože tolik nenarušuje kontinuitu výslechu jako druhý způsob zápisu, a zároveň odráží i skutečnou atmosféru během výslechu (na rozdíl od první metody zápisu, kdy se vyslyšající vrací ke svým poznámkám s odstupem). Aby byly splněny legislativní požadavky na protokol, je nutné dodržet několik zásad, které shrnuje Šimovček a kol. Protokol, tedy zápis z výslechu, má být výstižný, objektivní, autentický, jednoznačný a úplný.⁷³

Písemná forma protokolu je tedy ze zákona povinnou formou dokumentace, kterou lze ale doplnit i dalšími formami záznamu, a sice formou elektromagnetického záznamu zvuku i obrazu.⁷⁴ Je však nutné brát v úvahu, že u některých osob může tato forma zdokumentování vyvolat negativní pocity (např. strach, trému, nedůvěru apod.), což ve výsledku může ovlivnit celý průběh výslechu. Protokol však není jediným dokumentem, který je součástí výslechové dokumentace. Podle jednotlivých fází výslechu, které byly uvedeny v předchozí kapitole, se sepisuje například i Úřední záznam o podaném vysvětlení, a dále vyslyšchaný obdrží i písemné poučení o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných. Oba dokumenty tvoří přílohu č. 1 a č. 2 této práce. Aby byly splněny všechny formální náležitosti dokumentace, dostane vyslyšchaný dokumenty k nahlédnutí a na každé straně je vlastnoručně podepíše. Na poslední straně se pak podepíše všechny osoby, které byly výslechu přítomny, a to i v případě, že se tyto osoby účastnily pouze některé části výslechu. Náhled protokolu výslechu tvoří přílohu č. 3 této práce.

⁷³ ŠIMOVČEK, Ivan a kol. *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. s. 255. ISBN 978-80-7380-343-8.

⁷⁴ KONRÁD, Zdeněk, NĚMEC, Miroslav a František, NOVOTNÝ. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: PA ČR, 2008. s. 14. ISBN 978-80-7251-294-2.

5 Analýza modelové situace

Tato kapitola je zaměřena na modelové situace z vlastní výslechové praxe, které nesou známky komunikačně náročné situace. Jelikož se autor této práce profesně pohybuje na specializovaném oddělení hospodářské kriminality, dostává se denně do kontaktu se svědky, oběťmi i obviněnými, a osobně prověřuje z pozice vyslychajícího události vztahující se k tomuto druhu trestné činnosti. Cílem kapitoly je na příkladech poukázat na sociálně psychologické faktory, které ve větší či menší míře ovlivňují výsledek výslechu. I když se většina popsaných informací zakládá na pravdě, jména osob, bydliště a jiné osobní údaje byly z důvodu zachování anonymity a ochrany osobních údajů pozměněny, aby zveřejněním těchto údajů nebyla poškozena práva osoby, jež údaje poskytla, a zároveň nebyl narušen průběh vyšetřování.

5.1 Kazuistika č. 1: Zkrácení daně

Na základě podnětu od finančního úřadu byl vyslychán Jan Dvořák, rok narození 1987, bydlištěm Praha, z důvodu podezření ve věci neoprávněného nároku na vratitelný přeplatek, tzv. vratka DPH (daň z přidané hodnoty) za rok 2018. Pan Dvořák byl v září 2021 předvolán k podání vysvětlení ve věci uplatnění nároku DPH za nákup velkého množství mobilních telefonů. Finanční úřad podle výkazů a účetnictví pana Dvořáka objevil nepřesnosti, protože pan Dvořák vykázal souhrnně nákup zboží v hodnotě téměř 5 milionů korun, zboží však fakticky chybělo, resp. nákup a prodej zboží nekorespondoval s předloženým účetnictvím.

Během prvotního podání vysvětlení pan Dvořák tvrdil, že zboží nakupuje ze zahraničí, nejčastěji z Číny, ale i od tuzemských prodejců a dále jej přeprodává. Vyslychající v této fázi zjišťoval předmět podnikání pana Dvořáka, a prověřoval dodavatelsko-odběratelskou síť. Již při tomto prvním podání vysvětlení nebyl schopen pan Dvořák věrohodně vysvětlit, kde se aktuálně nachází jeho neprodané zboží, ačkoli tohoto, dle jím předloženého účetnictví, měl mít plný sklad, tak jak uvedl finančnímu úřadu. Skladem měla být garáž v jeho rodinném domě, avšak při předchozí obhlídce policejním orgánem bylo zřejmé, že tato je téměř prázdná.

Pana Dvořáka znalost policejního orgánu ohledně prázdné garáže zaskočila, což se projevilo v jeho další podrážděné reakci. Snažil se obhájit slovy, že zboží převezl ve svém autě k rodičům. Následovala otázka policejního orgánu, komu zboží prodával. Vyslýchaný tvrdil, že zboží prodával především svým známým, nechtěl však říci o koho se jedná. Uváděl velmi nevěrohodné důvody a záminky pro jejich ochranu.

Policejní orgán již v tuto chvíli měl k dispozici bankovní průlom účtu firmy pana Dvořáka, kdy finanční toky nereflektovaly prodeje. Policejním orgánem byl tedy učiněn dotaz, jak je možné, když tvrdí že veškeré zboží prodal, se uvedené prokazatelně nepromítlo do finančního zůstatku jeho firemního bankovního účtu. Odpověď vyslýchaného nebyla opětovně věrohodná, odkazoval se pouze na přijímání financí v hotovosti apod. Následovala otázka, jaký je důvod nákupu telefonů zejména v České republice, kdy dle stvrzenek nakupuje značné množství od subjektů, kteří již sami zboží zakoupili od prvododavatelů a jejich zboží, je tak zatíženo marží. Tedy jak si pan Dvořák obhájí, coby správný hospodář, rentabilitu takového počínání, při vědomí značné konkurence a logické snahy, mít co nejvyšší zisk. Odpověď pana Dvořáka ani v tomto ohledu nemohla obstát, ačkoli se snažil najít rozumné důvody.

Pro vyslychajícího byla výpověď pana Dvořáka dostačující v tom smyslu, že konstrukce vypovídajícího byla velmi chabá a podezřelá. Bylo zřejmé, že vyslychaný nebude spolupracovat a má co skrývat. Policejní orgán se tak zaměřil na listinné důkazy poskytnuté finančním úřadem, tedy účtenky od nákupu telefonů, které byly předloženy podezřelým za účelem odpočtu. Pomocí tzv. čísla IMEI (Mezinárodní identifikační číslo mobilního zařízení), které bylo uvedeno na stvrzenkách, se podařilo ztotožnit mnoho telefonů, potažmo telefonních čísel. Ze strany policejního orgánu následoval kontakt držitelů mobilních telefonů, kteří v kauze vystupují jakožto svědci, a byli požádání, aby dodali stvrzenku k nákupu mobilního telefonu, v případě platby kartou i výpis z bankovního účtu, a také předmětný mobilní telefon, aby bylo na první pohled patrné, že jsou skutečnými odběrateli a faktickými vlastníky zařízení. Výsledky těchto majitelů, svědků, již nebylo doprovázeno komplikacemi, kdy tito s policejním orgánem ochotně spolupracovali a předkládali uvedené důkazy.

Policejní orgán se dále zabýval verzí ohledně možné spolupráce pana Dvořáka a společností, od kterých měl nakoupit telefony. Zejména pak, jakým způsobem nabyl předmětné stvrzenky, když zboží na nich uvedené nezakoupil. Byly provedeny výslechy prodejců a ostatního personálu, včetně majitelů. Následnými výslechy se nezdařilo nevyvratitelně prokázat, kdo a jakým způsobem tyto účtenky poskytl jmenovanému.

Na základě zjištěných skutečností, byl pan Dvořák znovu předvolán v rámci doplnění podání vysvětlení, zejména za účelem snahy objasnit zapojení ostatních společností, a to i při vědomí průkazných důkazů proti panu Dvořákovi. Policejní orgán předkládal evidentní rozpory ve výpovědi, jimiž působil a vyvíjel tlak na pana Dvořáka. Tento však pod tíhou takových důkazů odmítl vyprávět a nesdělil tak potřebné informace k zájmovým společnostem. Pan Dvořák byl následně na základě dokazování obviněn z trestného činu zkrácení daně a jeho případ byl předán k dalšímu projednávání příslušnému soudu.

5.2 Kazuistika č. 2: Neoprávněné čerpání dotací

V druhém modelovém případě byla vyšetřována z neoprávněného čerpání dotací v hodnotě 54 milionů korun česká společnost se zahraniční účastí, která se měla zabývat vývojem softwaru.

Předmětné podezření pojal policejní orgán při podání vysvětlení, které bylo konáno za účelem objasnění okolností spáchaného trestného činu, jehož oznamovatelem byl finanční úřad. Podnět oznámení spočíval ve zcela jiné skutkové podstatě trestného činu (dále jen SPTČ), kdy dotacím společnosti byla věnována okrajová pozornost. Při vznesení otázky majiteli společnosti k dotacím, tento k překvapení vyslychajícího, zřejmě při předpokladu kladení dotazů v rámci jiné SPTČ, nebyl na otázku připraven, a s ohledem na svoji odpověď zavedl příčinu k bližšímu zkoumání dotací, jež se v konečném důsledku, staly jediným zájmem policejního orgánu. S dovětkem, kdy původní oznámení muselo být vzhledem k důkazní nouzi odloženo.

Následovala série podání vysvětlení, díky nimž bylo zjištěno podezření s přeshraniční účastí. Následovalo vyžádání údajů bankovního tajemství, které se týkalo více než 300 účtů.

Z důvodu zjištění přeshraniční účasti, policejní orgán využil institutu mezinárodní justiční spolupráce, tzv., právní pomoci, a to za účelem výslechu vytipovaného podezřelého, jehož trvalý pobyt je ve Velké Británii. Zde policejní orgán spatřuje první komplikaci žádaného výslechu, resp. změnu jeho obsahu, možným zásahem dozorcujícího státního zástupce, a dále překladem do anglického jazyka. Poté jako nejvýznamnější faktor vystupuje osobní zájem a nasazení vyslychajícího v Londýně, který nemusí být obeznámen s problematikou do té míry, která by jeho výkon motivovala apod. Následuje zpětný překlad do mateřského jazyka. Není výjimkou, že předmětná žádost je vyřízena s ohledem na trestní řízení pozdě, nebo zůstane nevyřízena.

Policejní orgán v tomto stadiu postoupil k dalším procesním úkonům místně a věcně příslušnému orgánu policie, jakožto orgánu zabývajícímu se dotačními podvody.

5.3 Kazuistika č. 3: Neodvedení daně zaměstnavatelem

Na základě podnětu od pojišťovny, byl prošetřován případ společnosti, která zaměstnává 10 zaměstnanců na hlavní pracovní poměr a 3 zaměstnance na vedlejší pracovní poměr. Společnost řádně neodvedla za inkriminované období povinné odvody zaměstnavatele. Pan Novotný, jako statutární zástupce společnosti neplnil zákonnou povinnost v podobě odvodu pojistného na sociálním zabezpečení a na zdravotní pojištění za zaměstnance společnosti, v důsledku čehož na státem stanovených odvodech vznikl dluh v celkové výši 504 775,- Kč. Z této částky dluží pan Novotný na pojistném na sociální zabezpečení Okresní správě sociálního zabezpečení částku 390 661 Kč, na pojistném na zdravotní pojištění Všeobecné zdravotní pojišťovně částku 114 114,- Kč.

Vyšetřovatel musel nejprve pomocí výslechů objasnit, co vedlo jednatele, jakožto osobu odpovědnou za společnost k neplacení povinných odvodů, tedy zda

vykonávala činnost v plném rozsahu, zda měl majitel v daném období peníze na bankovním účtu společnosti. Dále je nezbytný výslech osob zaměstnanců, zejména k chodu společnosti a platební morálce zaměstnavatele. Důležitými ukazateli jsou pobíraná mzda a platební pásy zaměstnanců.

V obecné rovině je v těchto případech obtížný výslech, a to jak jednatelů, tak formálních majitelů, kteří velmi často bývají tzv., bílými koňmi, kdy tito jsou záměrně vybírání z řad sociálně vyčleněných vrstev, nezřídka osob závislých na alkoholu či jiných návykových látkách. Postoj takových lidí ke svému životu bývá lhostejný, což s sebou přináší nezřídka neprolomitelnou bariéru mezi vyslychajícím a vyslychaným. Dále však mohou být i přes uvedené překážky dobře obeznámeni s průběhem trestního řízení a využívají tak možnosti odmítnutí výpovědi. Zaměstnanci bývají záměrně vybírání mezi lidmi z východního bloku, kteří často nechtějí z různých důvodů spolupracovat, nebo nejsou k zastižení. Výslech, tak může být z hlediska prokazování viny velmi komplikovaný, zejména z důvodů neznalosti českého jazyka, kdy přibráním překladatele vyvstávají další možné komplikace v rámci překladu a autentičnosti odpovědí, včetně možnosti bezprostřední reakce na ně.

Ačkoliv, pan Novotný neodmítl vypovídat, bylo patrné, že je dostatečně obeznámen s problematikou a jeho odpovědi neposunuly výslech kýženým směrem. Při dotazech policejního orgánu odpovídal vyhýbavě a často odpovídal s odkazem na delší časový interval, že si nepamatuje. Následovaly tak výslechy zaměstnanců společnosti, kteří od pana Novotného dostávaly v pravidelných měsíčních intervalech výplatní pásy. Většina zaměstnanců společnosti pana Novotného poskytla pro účely trestního řízení podklady ze svých bankovních účtů, které taktéž prokazovaly výši potřebné mzdy. Uvedená mzda zakládala povinnost pana Novotného k placení povinných odvodů pojišťovnám, kde byli hlášeni zaměstnanci, a dále k odvodům Pražské správě sociálního zabezpečení. Důkazy ve formě výplatních pásek a výpovědí zaměstnanců, kteří potvrdili svoji činnost pro společnost, resp. dobrovolně poskytli bankovní informace o svých mzdách, tak byly dostačující. Po vyhodnocení bankovního účtu společnosti bylo zřejmé, že pan Novotný měl dostatečné finanční prostředky pro placení odvodů. Policejní orgán, tak postupoval návrhem na podání obžaloby proti panu Novákovi.

5.4 Taxonomie komunikačně náročných výslechových situací

Tato kapitola představuje shrnutí očekávaného výstupu práce, kterým je soubor poznatků o psychologických zdrojích komunikačně náročné situace při výslechu, vč. sociálně psychologických faktorů, jež ji utvářejí. Z výše uvedených modelových situací vyplývá několik poznatků, které jsou závislé zejména na konkrétní komunikační interakci. Z tohoto důvodu si autor práce stanovil čtyři kategorie, které se mezi sebou sice vzájemně prolínají, ale ve své jednotlivosti jsou rozhodující pro cíl výslechu. Stanovenými kategoriemi jsou:

- vnitřní faktory, které lze ovlivnit;
- vnější faktory, které nelze ovlivnit;
- běžné faktory;
- speciální faktory.

Již ze samotné definice výslechu vyplývá, že jeho účelem je shromáždit relevantní informace. Úspěch výslechu je tedy v první řadě dán vnitřními faktory, které lze ovlivnit. Tyto faktory zahrnují **emocionální stav vyslychaného, ale i vyslychajícího**. Stres, obavy, únava, nervozita, podrážděnost, vztek a jiné negativní emoce snižují během výslechu schopnost adekvátně reagovat například při řešení konfliktních situací. V první řadě je tedy důležité si uvědomit, které vlivy dostávají obě strany do diskomfortu a učinit před výslechem taková opatření, která by navodila emocionálně neutrální situaci.

Zkušenosti, znalosti a odbornost vyslychajícího mají zásadní vliv na vedení i průběh výslechu. Kromě přirozené a emoční inteligence je žádoucí, aby si vyslychající neustále zdokonaloval tvrdé i měkké dovednosti. Zatímco první skupina zlepšuje komunikační schopnost vést výslech, druhá skupina doplňuje odborné znalosti, potřebné k pochopení tématu výslechu po odborné stránce. Pro kvalitu výslechu je důležitá také délka praxe. Zkušenosti nesmí ale překročit hranici, která by vedla ke stereotypům a omezenému myšlení vedoucímu k sugesci.

Osobní předpoklady vyslychajícího lze také do jisté míry v čase rozvinout. Zlepšit time management, schopnost plánování a využití vhodných taktických postupů je možné zlepšovat pomocí auto-reflexe. Pokud se vyslychající zaměří na své slabé stránky, bude se postupem času zdokonalovat.

Mezi vnější faktory, které nelze ovlivnit patří například **temperament osobnosti vyslýchaného a sociální předpoklady**. Osobnostní předpoklady předurčují průběh výslechu. Komunikace s mladistvými, nebo staršími osobami se od komunikace s dospělým jedincem odlišuje. Je to dáno jejich věkem, společenským statutem, životními zkušenostmi i rodinným zázemím.

Kvalita paměti a proces zapomínání je dalším faktorem, který nelze při výslechu ovlivnit. Vyslýchající může doplňkovými otázkami pomoci vyslýchanému se rozpomenout, nesmí však zasahovat do té míry, že by otázkami vyslýchanému odpověď podsouval. Ideální je stav, kdy k výslechu dochází bezprostředně po předmětné události, kdy ještě nedošlo k vytěsnění nebo chybám ve vzpomínkách.

Nerovné postavení stran při výslechu, je dáno nejen zákonem, ale i účelem samotného výslechu. Zatímco vyslýchající vystupuje jako autorita, vyslýchaný, kterému jsou kladeny otázky, jako osoba podřízená.

Za běžné faktory, které ovlivňují výslech a vytváří z něj komunikačně náročnou situaci, autor práce označil předpoklady, které určitým způsobem narušují kontinuitu výslechové interakce a oslabují vztah mezi vyslýchaným a vyslýchajícím. V praxi bylo vyzorováno, že vyslýchaný znejistí, když je **v místnosti přítomno více osob**, hraje rádio, nebo při výslechu působí ostatní rušivé elementy prostředí (klíma, nepořádek apod.).

Špatně formulované otázky představují při výslechu velký problém a považují se za chybu vyslýchajícího, který má otázky pokládat jasně a srozumitelně. Tedy například, pokud by se jednalo o výslech jedince s nižší inteligencí, je nutné formulaci otázek upravit přiměřeně okolnostem, aby vyslýchaný porozuměl a byl schopen odpovědět. To samé platí i o výslechu dětí, mladistvých, nebo starších osob.

Neochota svědčit se neobjevuje jen u osob, které se nějakým způsobem ve vyšetřované záležitosti provinily, ale často se stává, že výpověď z osobního důvodu nechtějí poskytnout ani osoby, které v případě figurují jako svědci. Zpravidla je důvodem strach o zaměstnání, o rodinu, společenský statut apod.

Úmyslná lež ve výpověď nebo křivé svědectví je z hlediska psychologického působení na vyslýchajícího patrně nejnáročnější komunikační

situací. Vyslýchající ví, že vyslýchaný vypovídá nepravdivě, ale nemá dostatek důkazů, aby lež mohl jednoznačně napadnout a vyvrátit. V takovém případě je nejlepší taktikou vytěžit z podaných informací maximum, přičemž opakované kontrolní otázky zpravidla způsobí, že předkládané argumenty vyslýchaného nakonec nedávají smysl a ten je nucen výpověď změnit.

Za speciální faktory, které z výsledku dělají komunikačně náročnou situaci, autor označil **legislativní omezení a mezinárodní smlouvy a ujednání**. Jak vyplynulo z druhého i třetího modelového případu v předchozích kapitolách, tyto faktory staví vyslýchajícího do bezvýchodné situace. Jako legislativní omezení lze označit nejen názorně uvedený příklad vyvinění, ale do jisté míry za něj lze považovat i právo vyslýchaného na obdržení kopie vlastní výpovědi. Ten si totiž může před dalším výsledkem svou výpověď opakovaně pečlivě přečíst, což mu umožňuje držet se vlastní verze, popřípadě podle svých potřeb výpověď změnit. V případě mezinárodních smluv hraje významnou roli neochota jiných států poskytovat přeshraničně citlivé informace (např. o bankovních účtech apod.) Tyto situace nepovažuje autor za zcela běžné, ale v praxi se s nimi lze setkat, přičemž psychologický dopad mají především na vyslýchajícího – navozují pocit bezmoci a frustrace.

Závěrem je tedy vhodné shrnout, jaké předpoklady by měl vyslýchající splňovat, aby výslech jako komunikačně náročnou situaci zvládl a naplnil cíl výsledku. Kromě empatie, věcnosti, korektnosti a taktu, by měl být vyslýchající trpělivý, disciplinovaný, systematický, zdravě sebekritický a mít schopnost zvládnout práci pod velkým tlakem. Je však také důležité zmínit, že ač vyslýchající ve své pozici představuje reprezentativní systém státu, má vědomosti a znalosti týkající se výsledkové taktiky, a pracuje s velkým množstvím informací, tak duševní a morální převaha musí vycházet z jeho duševního vlastnictví, a nikoliv z jeho autoritativního postavení při výsledku.

Závěr

Na první pohled se výslech může jevit jako běžný rozhovor mezi dvěma a více lidmi. Nerovné postavení zúčastněných stran a faktory, které výslech jako komunikační interakci doprovázejí, z výslechu ale dělají komunikačně náročnou situaci.

Cílem předkládané bakalářské práce bylo vytvořit soubor relevantních poznatků o sociálně psychologických zdrojích vzniku komunikačně náročných výslechových interakcí, jakož i o faktorech, které vznik komunikačně náročných výslechových situací ovlivňují.

K naplnění cíle práce do značné míry přispěl teoretický rámec, který se opíral o rešerši autorů odborných publikací a byl doplněn subjektivními názory autora této bakalářské práce. Modelové příklady z kriminalistické praxe, na kterých bylo nastíněno, do jakých situací se vyslychající může dostat a jakým způsobem je dále řeší, pak vytvořily podklady pro závěrečnou část práce. Díky teoretickým poznatkům a osobním zkušenostem vznikl v poslední kapitole souhrn faktorů, které zcela subjektivně autor práce rozdělil do čtyř kategorií, a sice na vnitřní faktory, které lze ovlivnit, vnější faktory, které nelze ovlivnit, běžné faktory a speciální faktory. Je nutné zmínit, že všechny kategorie více či méně ovlivňují náročnost komunikační interakce při výslechu a často se i prolínají. Patrně bylo možné označit i další vlivy, se kterými se obě strany při výslechu setkají, ale pro autora práce byly stěžejní zejména ty, které může sám ovlivnit, aby lépe navázal vztah s vyslychaným a byl při výslechu efektivnější.

Cíl práce byl tedy splněn, přičemž sepsání předkládané práce autorovi pomohlo uvědomit si důležitost jeho jednání při výslechu a možnosti, které lze využít v jeho výslechové praxi. Přínosem předkládaného textu je, že práce neobsahuje informace pouze pro odborníky, kteří mají s výslechem zkušenosti, ale byla koncipována tak, aby představovala souhrn základních poznatků i pro laickou veřejnost. S tím souvisí i přílohy práce, které byly vyplněny co nejvíce realisticky, aby si čtenář práce mohl udělat představu o formální náležitosti výslechové dokumentace.

Použitá literatura

- BOUKALOVÁ, Hedvika. GILLERMOVÁ, Ilona. *Kapitoly z forenzní psychologie*. Praha: Karolinum, 2020. 436 s. ISBN 978-80-246-4461-5.
- ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 2. vyd., Praha: Portál, 2004. 272 s. ISBN 80-7178-931-3.
- DEVITO, A. Joseph. *Základy mezilidské komunikace*. 6. vyd. Praha: Grada Publishing, 502 s. ISBN 978-80-247-2018-0.
- GRUBER, David. *Řečnické triky*. Ostrava: Nakladatelství Gruber TDP, 1994. 117 s. ISBN 80-85624-13-3.
- GUDJONSSON, H. Gisli. *The Psychology of Interrogations and Confessions: A Handbook*. UK London: Wiley, 2003. 704 s. ISBN 0-471-49136-5.
- HELUS, Zdeněk. *Úvod do psychologie*. 2. přeprac. a doplň. vyd. Praha: Grada Publishing, 2018. 312 s. ISBN 978-80-247-2985-5.
- HOLÁ, Lenka. *Mediace v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011. 272 s. ISBN 978-80-247-3134-6.
- JAGER, Josef. *Kriminalistika – místo činu*. Brno: MV ČR, sekce pers. Práce a vzdělávání. 1996. 96 s. SP-325/RS-96.
- KOLÁŘ, Zdeněk a kol. *Výkladový slovník z pedagogiky*. Praha: Grada Publishing, 2012. 192 s. ISBN 978-80-247-3710-2.
- KONRÁD, Zdeněk. *Vysvětlení – zvláštní druh výsledku?* Časopis Kriminalistika, č. 4/1999. [online, cit. 2021-11-12]. Dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/kriminalistika-728588.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>.
- KONRÁD, Zdeněk, NĚMEC, Miroslav a František, NOVOTNÝ. *Vybrané otázky teorie a praxe výsledku*. Praha: PA ČR, 2008. 98 s. ISBN 978-80-7251-294-2.
- LOŠTÁKOVÁ, Olga. *Empatická a asertivní komunikace: Jak zvládat obtížné komunikační situace*. Praha: Grada Publishing, 2020. 172 s. ISBN 978-80-271-2227-1.
- MALÝ, Karel. *Tři studie o trestním právu v českých zemích v 17. století a v první polovině 18. století*. Praha: Karolinum, 2017. 162. s. ISBN 978-80-246-3269-8.
- MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada Publishing, 2013. 296 s. 194. ISBN 978-80-247-4580-0.
- MATOUŠKOVÁ, Ingrid, SPURNÝ, Joža. *Komunikačně náročné situace v policejní praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 159 s. ISBN 80-86898-37-7.
- MICHANČOVÁ, Slávka. *Vybrané kapitoly z forezní psychologie a viktimologie*. SVK Prešov: Prešovská univerzita v Prešově, 2009. 87 s. ISBN 978-80-555-0116-1.
- MIKULÁŠTÍK, Milan. *Komunikační dovednosti v praxi*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 328 s. ISBN 978-80-247-2339-6.
- NĚMEC, Miroslav. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti*. Praha: PA ČR, 2003. 138 s. ISBN 80-7251-141-6.

- NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: Eurounion, 2004. 329 s. ISBN 80-7317-036-1.
- NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická dokumentace*. Praha: PA ČR, 2009, 139 s. ISBN 978-80-7251-307-9.
- PAULÍK, Karel. *Psychologické základy lidské komunikace: elektronický učební text*. Ostrava: Fakulta strojní VŠB – TU Ostrava, 2007. s. 68. [online, cit. 2021-09-12]. Dostupné z: <https://projekty.fs.vsb.cz/415/psychologicke-zaklady-lidske-komunikace.pdf>
- PROTIVINSKÝ, Miroslav, PRERAD, Vladimír. *Taktika výslechu obviněného a svědka v přípravném řízení*. SPN, Praha 1978, 146 s.
- TURECKIOVÁ, Michaela. *Řízení a rozvoj lidí ve firmách*. Praha: Grada Publishing, 2004. 168 s. ISBN 978-80-247-0405-0.
- SPURNÝ, Joža. *Psychologie násilí: o psychologické podstatě násilí, jeho projevech a způsobech psychologické obrany proti němu*. Praha: Eurounion, 1996. 134 s. ISBN 80-85858-30-4.
- SPURNÝ, Joža. *Psychologie výslechu*. Praha: Portál, 2003. 120 s. ISBN 80-7178-846-5.
- STRAUS, Jiří, a kol. *Kriminalistická taktika*. 2. rozšířené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 291 s. ISBN 978-80-7380-095-6.
- STRAUS, Jiří a kol. *K charakteristice a významu paměťové stopy*. [online, cit. 2021-11-02] dostupné z <http://www.sinz.cz/archiv/docs/si-2004-01-59-66.pdf>
- SUCHÁNEK, Drahomír. DRŠKA, Václav. *Církevní dějiny: Antika a středověk*. Praha: Grada Publishing, 2013. 432 s. ISBN 978-80-247-8849-4.
- ŠIMOVČEK, Ivan a kol. *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. 408 s. ISBN 978-80-7380-343-8.
- VONDRUŠKA, Vlastimil. *Život ve středověku: Průvodce základními pojmy*. Brno: Moravská Bastei MOBA, 2021. 352 s. ISBN 978-80-243-9843-3.
- VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 320 s. ISBN 80-7178-998-4.
- VYMĚTAL, Jan. *Průvodce úspěšnou komunikací: efektivní komunikace v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2008. 322 s. ISBN 978-80-247-2614-4.
- VYMĚTAL, Štěpán. *Krizová komunikace a komunikace rizika*. Praha: Grada Publishing, 2009. 176 s. ISBN 978-80-247-2510-9.
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) in Sbíрка zákonů ČR

Seznam příloh

Příloha 1: Poučení o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných	53
Příloha 2: Úřední záznam o podaném vysvětlení podle § 158 odstavce 6 trestního řádu	54
Příloha 3: Protokol o výslechu svědka	58

Příloha 1: Poučení o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných

JID: PCR00ETRfo12345678

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha IV

Služba kriminální policie a vyšetřování
2. oddělení hospodářské kriminality
U Plynárny 7, 14504 Praha 4

Č. j. KRPA-123456/TC-2021-654321

Praha 01. září 2021
Počet stran: 1

Poučení o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných

Podle § 8b odst. 1 trestního řádu osoby, kterým byly orgánem činným v trestním řízení poskytnuty informace umožňující zjištění totožnosti osoby, proti které se vede trestní řízení, poškozeného, zúčastněné osoby a svědka, pro účely trestního řízení nebo k výkonu práv nebo plnění povinností stanovených zvláštním právním předpisem, je nesmějí nikomu dále poskytnout, pokud jejich poskytnutí není nutné k uvedeným účelům.

Podle § 8b odst. 2 trestního řádu nikdo nesmí v souvislosti s trestným činem spáchaným na poškozeném jakýmkoli způsobem zveřejnit informace umožňující zjištění totožnosti poškozeného, který je osobou mladší 18 let nebo vůči němuž byl spáchán trestný čin vraždy (§ 140 trestního zákoníku), zabití (§ 141 trestního zákoníku), některý z trestných činů, kterým byla způsobena těžká újma na zdraví, trestný čin ohrožení pohlavní nemocí (§ 155 trestního zákoníku), některý z trestných činů proti léhotenství ženy (§ 159 až 162 trestního zákoníku), trestný čin obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku), některý z trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (§ 185 až 193 trestního zákoníku), trestný čin opuštění dítěte nebo svěřené osoby (§ 195 trestního zákoníku), týrání svěřené osoby (§ 198 trestního zákoníku), týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 trestního zákoníku), únosu dítěte a osoby stížené duševní poruchou (§ 200 trestního zákoníku) nebo nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku).

Podle § 8c trestního řádu nikdo nesmí bez souhlasu osoby, které se takové informace týkají, zveřejnit informace o nařízení či provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 trestního řádu nebo informace z něj získané, údaje o telekomunikačním provozu zjištěné na základě příkazu podle § 88a trestního řádu, nebo informace získané sledováním osob a věci podle § 158d odst. 2 a 3 trestního řádu, umožňující zjištění totožnosti této osoby a nebyly-li použity jako důkaz v řízení před soudem.

Podle § 8d odst. 1 trestního řádu informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a až 8c trestního řádu, lze v nezbytném rozsahu zveřejnit pro účely pátrání po osobách, pro dosažení účelu trestního řízení, nebo umožňuje-li to tento zákon. Uvedené informace lze také zveřejnit, odůvodňuje-li to veřejný zájem, pokud převažuje nad právem na ochranu soukromí dotčené osoby; přitom je třeba zvlášť dbát na ochranu zájmů osoby mladší 18 let.

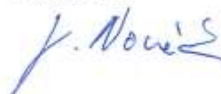
Podle § 8d odst. 2 trestního řádu informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a až § 8c, lze zveřejnit, pokud osoba, již se zákaz zveřejnění týká, udělila ke zveřejnění informace výslovný souhlas. Zemřela-li nebo byla-li tato osoba prohlášena za mrtvou, souhlas se zveřejněním informací je oprávněn udělit její manžel, partner nebo její děti, a není-li jich, její rodiče; v případě osoby mladší 18 let nebo osoby s omezenou svéprávností její zákonný zástupce nebo opatrovník. Souhlas se zveřejněním informací nemůže udělit osoba, která je pachatelem trestného činu spáchaného vůči osobě, jež zemřela nebo byla prohlášena za mrtvou.

Podle § 8d odst. 3 trestního řádu informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a až 8c trestního řádu lze také zveřejnit, pokud osoba, již se zákaz zveřejnění týká, zemřela, nebo byla prohlášena za mrtvou a není-li žádná osoba oprávněná udělit souhlas se zveřejněním podle odst. 2.

Porušení této povinnosti může být postíženo v případě fyzické osoby, právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby podle § 61 zákona číslo 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, pokutou až do výše 1 000 000,- Kč, v případě spáchání tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem lze uložit pokutu do 5 000 000,- Kč, případně posouzeno i jako trestný čin. Neoprávněné nakládání s osobními údaji podle § 180 trestního zákoníku.

Poučovaná osoba

Jan NOVÁK

Příloha 2: Úřední záznam o podaném vysvětlení podle § 158 odstavce 6 trestního řádu

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha IV
Služba kriminální policie a vyšetřování
2. oddělení hospodářské kriminality
U Plynárny 7, 14504 Praha 4
pracoviště: Ukrajinská 222/33, Praha 10

Č. j. KRPA-123456/TC-2021-654321

Praha 01.09.2021
Počet stran: 5
Přílohy: 1 x list A4
Kopie obrazovky telefonu zn.
Samsung, IMEI:352602094438956/01

Úřední záznam

o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu

Dne 01.09.2021 v 09:00 hodin bylo zahájeno podání vysvětlení osoby

jméno, příjmení: Jan NOVÁK
jméno, příjmení (rodné): NOVÁK
datum narození: 01.01.2050
místo narození: Praha
státní příslušnost: CZE
průkaz totožnosti: 111222333
stav: Ženatý

Trvalé bydliště: VÍTEZNÉ NÁMĚSTÍ 1/11, 166 00, PRAHA-DEJVICE tel.: 222555000

Současné bydliště: EVROPSKÁ 1989/2 tel.: 602123456

Adresa pro účely doručování: EVROPSKÁ 1989/2
tel.:

Datová schránka: osoba nemá datovou schránku

Poměr k věci:

ostatní

Adresa zaměstnavatele: SOKOLOVSKÁ 42/217, VYSOČANY, 190 00 PRAHA 9

Zaměstnání a postavení v něm: ŘIDIČ TRAMVAJE

Místo zaměstnání: PRAHA

Věc, jíž se vysvětlení týká:

Obchodní činnosti společnosti TELEFONY s.r.o., nákup mobilního telefonu zn. Samsung, IMEI: 352602094438956/01

Poučení:

Podle § 158 odst. 3 trestního řádu k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřuje policejní orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení.

Podle § 158 odst. 6 trestního řádu o obsahu vysvětlení, která nemají povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu, se sepíše úřední záznam. Je-li úřední záznam podepsán osobou podávající vysvětlení, bude jí na žádost poskytnuta jeho kopie. Úřední záznam slouží státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu, aby osoba, která takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek, a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede (§ 211 odst. 6 trestního řádu).

Podle § 158 odst. 8 trestního řádu nesmí být vysvětlení požadováno od toho, kdo by jím porušil zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má.

000 4004 00000001

Podle § 124 trestního zákoníku se za státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti považuje mlčenlivost, která je uložena nebo uznána jiným právním předpisem. Za státem uznanou povinnost mlčenlivosti se podle trestního zákona nepovažuje taková povinnost, jejíž rozsah není vymezen jiným právním předpisem, ale vyplývá z právního úkonu učiněného na základě jiného právního předpisu.

Podle § 158 odst. 8 trestního řádu osoba podávající vysvětlení, s výjimkou podezřelého, je povinna vypovídat pravdu a nic nezamlčet, současně se upozorňuje na trestní odpovědnost za uvedení vědomě nepravdivých údajů (křivé obvinění dle § 345, pomluky dle § 184, poškození cizích práv dle § 181 a nadřování dle § 366 trestního zákoníku). Osobě podávající vysvětlení o trestném činu spáchaném jiným, která před orgánem činným v trestním řízení úmyslně uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, nebo takovou okolnost zamlčí, lze podle ustanovení § 6 zákona č. 251/2016 Sb., uložit pokutu do výše 50 000,- Kč.

Podle § 100 odst. 2 trestního řádu je osoba podávající vysvětlení oprávněna odepřít výpověď, pokud by její výpověď způsobila nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu, partneru nebo druhu, anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pociťovala jako újmu vlastní.

Podle § 100 odst. 3 trestního řádu odepřít výpověď nemůže ten, kdo má stran trestného činu, jehož se výpověď týká, oznamovací povinnost podle § 368 odst. 1 trestního zákoníku.

Podle § 99 odst. 1 trestního řádu nesmí být požadováno vysvětlení o okolnostech týkajících se utajovaných informací chráněných zvláštním zákonem, jež je osoba podávající vysvětlení povinna zachovat v tajnosti, ledaže byla této povinnosti příslušným orgánem zproštěna; zproštění lze odepřít jen tehdy, jestliže by výpověď způsobila státu vážnou škodu.

Podle § 103 trestního řádu ve spojení s ustanovením § 93 odst. 1 trestního řádu a § 95 odst. 2 trestního řádu může být dovoleno, aby osoba podávající vysvětlení, dříve než dá odpověď, nahlédla do písemných poznámek, které musí vyslyšejícímu, požádal-li o to, předložit k nahlédnutí. Při předložení záznamu k přečtení má právo žádat jeho doplnění či opravy, aby byl v souladu s podaným vysvětlením.

Podle § 158 odst. 5 trestního řádu při podání vysvětlení má každý právo na právní pomoc advokáta. Je-li vysvětlení požadováno od nezletilého, je třeba předem vyzkoušet jeho zákonného zástupce nebo opatrovníka; to neplatí, jestliže provedení úkonu nelze odložit a vyzkoušení zákonného zástupce nebo opatrovníka nelze zajistit.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu jsou na žádost svědka a dalších osob vyjmenovaných zákonem vedeny údaje o bydlišti a donučovací adrese, o místě výkonu zaměstnání či povolání nebo podnikání a o osobních, rodinných a majetkových poměrech tak, aby se s nimi mohly seznamovat pouze orgány činné v trestním řízení a úředníci Probační a mediační služby činní v dané věci, není-li to nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení nebo pro řádné uplatnění práva na obhajobu osoby, pro niž se trestní řízení vede.

Podle § 55 odst. 2 trestního řádu má osoba podávající vysvětlení právo požádat o utajení své podoby a podepsat protokol smyšleným jménem a příjmením, pod kterým bude v trestním spisu vedena, jestliže zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že jí nebo osobě blízké v souvislosti s podáním svědeckví hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí porušení základních práv.

Podle § 101a trestního řádu neshledá-li policejní orgán důvod k sepsání protokolu o výslechu způsobem uvedeným v § 55 odstavce 2 trestního řádu, ačkoliv se jej svědek domáhá a uvádí konkrétní skutečnosti, které takový postup odůvodňují, policejní orgán věc předloží státnímu zástupci, aby přezkoumal správnost postupu.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu má osoba podávající vysvětlení právo používat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o němž prohlásí, že jej ovládá.

V případě seznámení se s utajovanými informacemi chráněnými zvláštním zákonem má povinnost zachovávat o nich mlčenlivost a neumožnit k nim přístup neoprávněné osobě, dodržovat ostatní povinnosti stanovené zvláštním zákonem (zák. č. 412/2005 Sb. a související předpisy). Nespnění této povinnosti může zakládat trestní odpovědnost podle § 317 a § 318 trestního zákoníku.

Podle § 66 odst. 1 trestního řádu, kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle tohoto zákona, může být předsedou senátu a v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 158 odst. 10 trestního řádu má osoba, která se dostavila k podání vysvětlení, právo na náhradu nutných výdajů podle zvláštního právního předpisu upravujícího cestovní náhrady a prokázaný uslý výdělek. Nárok se nevztahuje na toho, kdo byl vyzván k vysvětlení pro své protiprávní jednání. Podle § 104 trestního řádu nárok zaniká, neuplatní-li jej do tří dnů po svém výslechu nebo poté, co bylo sděleno, že k výslechu nedojde.

Před započatím podání vysvětlení jsem byl(a) policistou (policistkou), které(mu) podávám vysvětlení, řádně poučen(a) dle ustanovení uvedených v tomto úředním záznamu, poučení jsem plně porozuměl(a) a dalšího vysvětlení si nežádám.

300.4904.69336691

Byl(a) jsem dále poučen(a) i tom, že podle § 158 odst. 8 trestního řádu nesmí být vysvětlení požadováno od toho, kdo by jím porušil státem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, svou povinnost znám, v případě, že se objeví skutečnosti, kde jsem touto povinností vázán(a), vyslychajícího na to upozorním.

Současně jsem byl(a) zejména poučen(a) o tom, že jsem povinen(povinna) vypovídat pravdu a nic nezamlčet, k tomuto poučení uvádím, že jsem mu velmi dobře rozuměl(a), jsem si plně vědom(a) váhy své výpovědi a možných důsledků, které z toho plynou.

Dále jsem byl(a) policistou (policistkou), které(mu) podávám vysvětlení, zejména poučen(a) podle § 345 trestního zákoníku o následcích křivého obvinění, rovněž mi byly objasněny skutkové podstaty trestných činů pomluva, poškození cizích práv a nadřizování podle § 184, § 181 a § 366 trestního zákoníku.

Osoba podávající vysvětlení byla poučena ve smyslu shora uvedených zákonných ustanovení a současně jí byla objasněna podstata věci. Po poučení osoba podala k věci toto vysvětlení:

Vyslychaný Jan NOVÁK uvádí, že výše uvedenému poučení porozuměl a bude odpovídat na otázky policejního orgánu.

OTÁZKY POLICEJNÍHO ORGÁNU:
ODPOVĚDI VYSLÝCHANÉHO:

1. OTÁZKA: Nyní je Vám dána možnost vyjádření se k okolnostem nabytí mobilního telefonu značky Samsung, IMEI: 352602094438956/01.

ODPOVĚĎ: Telefonní přístroj jsem zakoupil v kamenném obchodě v Dejvicích, bylo to někdy v roce 2019. Telefon dávám k dispozici policejnímu orgánu, a to pro účely trestního řízení. Dále již budu odpovídat na otázky policejního orgánu.

2. OTÁZKA: Kde přesně jste zakoupil telefonní přístroj zn. Samsung, IMEI: 352602094438956/01? Hradil jste telefon v hotovosti nebo platební kartou a v jaké výši byla tato platba?

ODPOVĚĎ: Uvedený telefon jsem zakoupil v Dejvicích, bylo to na ulici Dejvícká č. p. 1, kde se nacházel ve vchodě obchod s mobilními telefony a příslušenstvím. Obchod se jmenoval TELEFONY s.r.o. Telefon jsem platil hotově, pamatuji si, že částka za telefon byla 4.999,- Kč (slovy: čtyři tisíce devět set devadesát devět korun českých).

3. OTÁZKA: Mohl byste na předmětném telefonu zadat číselnou zkratku *# 06# ? Uvedená zkratka vygeneruje číslo telefonu, tzv. IMEI.

ODPOVĚĎ: Ano, samozřejmě zadám.

POZNÁMKA POLICEJNÍHO ORGÁNU: Pan Jan NOVÁK provedl výše uvedenou zkratku na svém mobilním telefonu, načež se na displeji zobrazil kód IMEI: 352602094438956/01. Pan Jan Novák zaslal na email policie kopii obrazovky s číslem IMEI telefonu. Číslo IMEI je totožné s číslem uvedeným na stvrzence, která byla poskytnuta policejnímu orgánu Finančním úřadem.

4. OTÁZKA: Byla Vám při nákupu mobilního telefonu Samsung, IMEI: 352602094438956/01, dána stvrzenka? Pakliže byla, máte tuto k dispozici? Poskytl jste někdy někomu tuto stvrzenku?

ODPOVĚĎ: Ano, vybavuji si, že stvrzenku jsem obdržel, nicméně ji nemám. Víím, že jsem ji vyhodil po skončení záruční doby.

5. OTÁZKA: Nyní je Vám předložena kopie stvrzenky, poznáváte ji?

ODPOVĚĎ: Ano, stvrzenku poznávám, souhlasím datem i částka, kdy jsem zakoupil telefon. Je to ta stvrzenka, kterou jsem obdržel od prodávajícího.

6. OTÁZKA: Byla s Vámi při nákupu telefonu jiná osoba? Vybavujete si osobu prodávajícího v obchodě TELEFONY s.r.o.?

300.4904.89338591

4. strana
úředního záznamu o podaném vysvětlení – Jan NOVÁK, nar. 01.01.2050 v Praha

ODPOVĚĎ: Telefon jsem nakupoval sám. S odstupem času si již k osobě prodávající nic nevybavuji.

7. OTÁZKA: Nyní je Vám dána možnost se k předmětu podání vyjádřit, případně sdělit skutečnosti, které nezazněly, nebo je považujete za důležité.

ODPOVĚĎ: Nemám, co bych doplnil, vše jsem již uvedl.

Pan Jan NOVÁK si neřádá kopii tohoto úředního záznamu, k čemuž připojuje svůj podpis.

To je vše, co jsem chtěl(a) k věci uvést, text úředního záznamu mi byl hlasitě diktován a souhlasí s mou výpovědí, po skončení zápisu jsem měl(a) možnost si jej znovu pozorně pročíst, s jeho obsahem souhlasím, neřádám v něm žádných změn ani doplnění a jako správný jej podepisuji dne 01.09.2021 v 10:00 hodin.

Za policejní orgán:
por. Ing. Hynek PRVNÍ

Osoba podávající vysvětlení:
Jan NOVÁK

Přítomen:
por. Mgr. Jan DRUHÝ

300.4804.69336591

Příloha 3: Protokol o výslechu svědka

JID: PCR00ETR612345678

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha IV
Služba kriminální policie a vyšetřování
2. oddělení hospodářské kriminality
U Plynárny 7, 14504 Praha 4
pracoviště: Ukrajinská 222/33, Praha 10

Č. j. KRPA-123456/TČ-2021-654321

Praha 01. října 2021
Počet stran: 5
Přílohy: 1 x list A4
Kopie obrazovky telefonu zn.
Samsung, IMEI:352602094438956/01

Protokol o výslechu svědka

V Praze dne 01.10. 2021 v 08:00 hodin byl vyslechnut

jméno, příjmení: Jan NOVÁK
jméno, příjmení(rodné): NOVÁK
datum narození: 01.01.2050
místo narození: Praha
průkaz totožnosti: 111222333
stav: Ženatý

Trvalé bydliště: VÍTĚZNÉ NÁMĚSTÍ 1/11, 166 00, PRAHA-DEJVICE
tel.: 222555000

Současné bydliště: EVROPSKÁ 1989/2, PRAHA-DEJVICE
tel.: 602123456

Adresa pro účely doručování:
tel.: EVROPSKÁ 1989/2, PRAHA-DEJVICE, PSČ 160 00 PRAHA

Datová schránka: **osoba nemá datovou schránku**

Adresa zaměstnavatele: SOKOLOVSKÁ 42/217, VYSOČANY, 190 00 PRAHA 9

Místo zaměstnání: PRAHA

Postavení v zaměstnání: ŘIDIČ TRAMVAJE

Vyslýchán v trestní věci

TELEFONY s.r.o., ZKRÁCENÍ DANĚ SKÁLA

poměr k obviněnému: BEZ POMĚRU

310.4767.12345678

Jako svědka vás poučují:

Podle § 97 trestního řádu jste povinen se na předvolání dostavit a vypovídat jako svědek o tom, co je Vám známo o trestném činu a o pachateři nebo o okolnostech důležitých pro trestní řízení.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu máte právo používat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o němž prohlásíte, že jej ovládáte.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu jsou na žádost svědka a dalších osob vyjmenovaných zákonem vedeny údaje o bydlišti a doručovací adrese, o místě výkonu zaměstnání či povolání nebo podnikání a o osobních, rodinných a majetkových poměrech tak, aby se s nimi mohli seznamovat pouze orgány činné v trestním řízení a úředníci Probační a mediální služby činní v dané věci, není-li to nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení nebo pro řádné uplatnění práva na obhajobu osoby, proti níž se trestní řízení vede.

Podle § 55 odstavec 2 trestního řádu máte právo požádat o utajení své podoby a podepsat protokol smyšleným jménem a příjmením, pod kterým budete v trestním spisu veden, jestliže zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že vám nebo osobě blízké v souvislosti s podáním svědeckví hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí porušení základních práv.

Podle § 101a trestního řádu neshledá-li policejní orgán důvod k sepsání protokolu o výslechu způsobem uvedeným v § 55 odstavec 2 trestního řádu, ačkoli se jej svědek domáhá a uvádí konkrétní skutečnosti, které takový postup odůvodňují, policejní orgán věc předloží státnímu zástupci, aby přezkoumal správnost postupu.

Podle § 101 odstavec 1 trestního řádu Vás upozorňují, že jste povinen vypovídat úpinou pravdu a nic nezamíčet a dále vás upozorňují na význam svědecké výpovědi z hlediska obecného zájmu a o následcích klivé výpovědi.

Podle § 345 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li klivě jiného ze spáchání trestného činu v úmyslu mu přivodit trestní stíhání. Taktéž je trestné podle § 346 trestního zákoníku, jestliže jako svědek před vyšetřovatelem uvedete úmyslně nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, nebo luto okolnost zamlčíte. Dále je trestné podle § 184 odst. 1 trestního zákoníku, pokud o jiném sdělíte nepravdivý údaj, který je způsobitý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu, a podle § 184 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, spácháte-li čin uvedený v odst. 1 fiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně dostupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

Podle § 99 odstavec 1 trestního řádu nesmíte být vyslýchán o okolnostech, týkajících se utajovaných skutečností chráněných zvláštním zákonem, jenž jste povinen zachovat v tajnosti, ledaže by, jste byl této povinnosti příslušným orgánem zproštěn.

Podle § 99 odst. 2 trestního řádu nesmíte být vyslýchán též tehdy, jestliže byste svoji výpověď porušil státem uloženou nebo uznanou povinností mlčenlivosti, ledaže by vás této povinnosti příslušný orgán nebo ten, v jehož zájmu tuto povinnost máte, zprostil.

Podle § 124 trestního zákoníku se za státem uloženou nebo uznanou povinností mlčenlivosti považuje mlčenlivost, která je uložena nebo uznána jiným právním předpisem. Za státem uznanou povinností mlčenlivosti se podle trestního zákona nepovažuje taková povinnost, jejíž rozsah není vymezen jiným právním předpisem, ale vyplývá z právního úkonu učiněného na základě jiného právního předpisu.

Podle § 99 odstavec 3 trestního řádu se zákaz výslechu podle odstavce 2 nevztahuje na svědeckou výpověď, týkající se trestného činu, stran něhož máte oznamovací povinnost podle trestního zákoníku (§ 368). Rovněž se nevztahuje na svědeckou výpověď o utajovaných informacích klasifikovaných ve zvláštním zákoně stupněm utajení „Důvěrné“ nebo „Vyhrazené“.

Podle § 100 odstavec 1 trestního řádu máte právo odepřít výpověď jako svědek, jste-li příbuzným obviněného v pokolení přímém, jeho sourozencem, osvojitелеm, osvojenecm, manželem nebo druhem. Je-li více obviněných a v uvedeném poměru jste jen k některému z nich, máte právo odepřít výpověď ohledně jiných obviněných jen tehdy, nelze-li odlovčit výpověď, která se jich týká, od výpovědi týkající se obviněného, k němuž jste v tomto poměru.

Podle § 100 odst. 2 trestního řádu jste oprávněn odepřít výpověď, pokud byste svoji výpověď způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenči, manželu, partneru nebo druhu, anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu byste právem pocítoval jako újmu vlastní.

Podle § 100 odstavec 3 trestního řádu odepřít výpověď však nemůžete, máte-li stran trestného činu, jehož se svědecká výpověď týká, oznamovací povinnost podle § 368 trestního zákoníku.

Podle § 66 trestního řádu je možné neoprávněné odepření výpovědi postihnout pořádkovou pokutou až do výše 50 000,- Kč.

Podle § 211 odst. 3 písm. a), b) nebo c) trestního řádu odepřete-li podle § 100 trestního řádu vypovídat před soudem, bude vaše výpověď z přípravného řízení před soudem přečtena, byl-li výslech proveden způsobem odpovídajícím ustanovením tohoto zákona a v hlavní mličení jste bez oprávnění odepřel vypovídat nebo se v podstatných bodech Vaše výpověď odchyluje od své dřívější výpovědi a a) obhájce nebo obviněný měl možnost se tohoto dřívějšího výslechu zúčastnit a klást vyslýchánému otázky, b) bylo-li zjištěno, že taková osoba byla předmětem násilí, zastrasování, podplácení či příslibů jiných výhod a tak vedena k tomu, aby nevypovídala nebo vypovídala klivě, nebo c) byl-li obsah

3. strana protokolu o výsledku svědka

výpovědi ovlivněn průběhem výslechu v hlavním líčení, zejména v důsledku chování obžalovaného nebo přítomné veřejnosti.

Podle § 211 odstavce 4 trestního řádu, odepřete-li podle § 100 trestního řádu vypovídat před soudem, bude Vaše výpověď z přípravného řízení před soudem přečtena, jestliže jste před výslechem v přípravném řízení výslovně prohlásil, že svého práva odepřít výpověď podle § 100 trestního řádu nevyužíváte, byl-li výslech proveden způsobem odpovídajícím ustanovení trestního řádu a obviněný nebo obhájce měl možnost se tohoto výsledku zúčastnit.

Podle § 103 trestního řádu ve spojení s ustanovením § 93 odst. 1 trestního řádu a § 95 odst. 2 trestního řádu Vám může být dovoleno, aby dříve než dáte odpověď, jste nahlédli do písemných poznámek, které musíte vyslychajícímu, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí. Po skončení výslechu vám bude protokol předložen k přečtení, nebo požádáte-li o to, bude vám přečten. Máte právo žádat jeho doplnění, opravy a změny v souhlasu s Vaší výpovědí. Podle § 95 odst. 3 trestního řádu protokol o výslechu, který byl prováděn bez přítomnosti zapisovatele, je nutno před podpisem předložit k přečtení nebo přečíst za přítomnosti nezúčastněné osoby. Má-li vyslychaný proti obsahu protokolu námitky, je nutno je projednat v přítomnosti přítomné osoby a výsledek pojmout do protokolu.

Podle § 103a trestního řádu svědek, hrozí-li mu nebezpečí v souvislosti s pobytem obviněného nebo odsouzeného na svobodě, může požádat o informace o propuštění nebo uprchnutí obviněného nebo odsouzeného, změně formy ochranného léčení z ústavní na ambulantní, změně zabezpečovací detence nebo vydání obviněného nebo odsouzeného do cizího státu nebo jeho předání do jiného členského státu Evropské unie. Svědek může žádost podat v přípravném řízení policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a v řízení před soudem soudu, který rozhoduje nebo rozhodoval v prvním stupni.

Jako svědek máte podle § 104 odstavce 1 trestního řádu nárok na náhradu nutných výdajů a ušlé odměny za práci. Nárok svědka zanikne, jestliže ho neuplatníte do tří dnů po svém výslechu.

V případě seznámení se s utajovanými informacemi chráněnými zvláštním zákonem je Vaší povinností zachovávat o nich mlčenlivost a neumožnit k nim přístup neoprávněné osobě, dodržovat ostatní povinnosti stanovené zvláštním zákonem (zákon č. 412/2005 Sb. a související předpisy). Nesplnění této povinnosti může zakládat trestní odpovědnost podle § 317 a § 318 trestního zákoníku.

Vyjádření svědka k poučení:

Před započatím výslechu jsem byl vyslychajícím řádně poučen jako svědek dle ustanovení uvedených na tomto protokolu, poučení jsem plně porozuměl a dalšího vysvětlení si nežádám.

Žádost podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu **nepodávám**.

Žádost podle § 103a trestního řádu **nepodávám**.

Po poučení podle § 104 odst. 1 trestního řádu uvádím, že **nežádám** svědeckně.

Dále jsem byl vyslychajícím zejména poučen podle § 345, § 346 odst. 2 a § 184 trestního zákoníku, o následcích křivé výpovědi, křivého obvinění a pomluvy, k tomuto poučení uvádím, že jsem mu velmi dobře rozuměl, jsem si plně vědom váhy své výpovědi a možných důsledků, které z toho plynou.

Vyjádření svědka k věci:

Po zdravotní stránce jsem tohoto výslechu schopen, nepožil jsem před ním žádný alkohol, léky, či jiné návykové látky. Moje schopnost vypovídat je plně zachována. Na psychiatrii jsem se nikdy neléčil. Nemám sníženou pracovní schopnost.

Osoba podávající vysvětlení byla poučena ve smyslu shora uvedených zákonných ustanovení a současně jí byla objasněna podstata věci, ke které má podat vysvětlení, k tomuto Jan NOVÁK uvedl:

Dnešního dne jsem se dostavil po předchozím předvolání k podání vysvětlení, jehož podstata mi byla dostatečně vysvětlena. K poučení uvádím, že jsem všemu porozuměl a nežádám dalšího vysvětlení. Ke své osobě uvádím, že trvale bydlíště mám na adrese VÍTEZNÉ NÁMĚSTÍ 1/11, 166 00, PRAHA-DEJVICE, PSČ:160 00, poštu si přebírám na adrese EVROPSKÁ 1989/2, PSČ:160 00 PRAHA, mé telefonní číslo je 602123456. Moje emailová adresa je jannovak@google.com.

Nyní budu odpovídat na otázky policejního orgánu:

310.4757.12345678

OTÁZKY POLICEJNÍHO ORGÁNU:
ODPOVĚDI SVĚDKA:

1. OTÁZKA: Dne 01. 09. 2021 jste podal vysvětlení na zdejší součásti policie, a to k nákupu mobilního telefonu značky Samsung, IMEI: 352602094438956/01. Nyní se opětovně vyjádřete k předmětnému nákupu.

ODPOVĚD: Jak jsem již uvedl u přechozího podání vysvětlení, mobilní telefon značky Samsung jsem zakoupil v kamenném obchodě, který se nacházel na Dejvické ulici č. p. 1 v Dejvicích. Dodatečně si vybavuji, že telefon zn. Samsung jsem kupoval dne 23. 12. 2019, vím to přesně, jelikož jsem na tento telefon obdržel peníze od svých dětí, abych si udělal radost na Vánoce. Zmiňovaný obchod se jmenoval TELEFONY s.r.o., tento název byl také uveden na vchodě v ul. Dejvická č. p. 1. Dobře si vybavuji, že za telefonní přístroj zn. Samsung jsem zaplatil částku ve výši 4.999,- Kč (slovy: čtyři tisíce devět set devadesát devět korun českých). Telefonní přístroj jsem přinesl s sebou, kdy tento dávám k dispozici pro účely trestního řízení. Více nyní nevím, co bych dodal.

2. POZNÁMKA POLICEJNÍHO ORGÁNU: Pan Jan NOVÁK dobrovolně předložil pro účely trestního řízení telefonní přístroj značky Samsung, policejní orgán zadal na klávesnici telefonu zkratku *#06#, načež se na displeji zobrazil kód IMEI: 352602094438956/01. Policejní orgán vygenerované IMEI nafotil prostřednictvím služebního mobilního telefonu. Následně policejní orgán fotografií vytiskl v listinné podobě ve formátu A4. Uvedenou listinu pan Jan NOVÁK ověřil a stvrdil svým podpisem. Číslo IMEI je totožné s číslem uvedeným na stvrzence, která byla poskytnuta policejnímu orgánu Finančním úřadem.

3. OTÁZKA: Byla Vám při nákupu mobilního telefonu Samsung, IMEI: 352602094438956/01, předána stvrzenka? Pakliže byla, máte tuto k dispozici? Poskytl jste někdy někomu tuto stvrzenku? ODPOVĚD: Ano, jak jsem již sdělil při prvotním podání vysvětlení. Víím, že stvrzenku jsem obdržel, ale tuto jsem již roztrhal a vyhodil po skončení záruční doby. Pamatuji se, že stvrzenku jsem nikdy nikomu neposkytl, měl jsem ji po celou dobu záruční lhůty ve svém seřfu u mě doma, byla tedy uzamčená.

4. OTÁZKA: Nyní je Vám předložena kopie stvrzenky, poznáváte ji?

ODPOVĚD: Ano, mohu jednoznačně potvrdit, že údaje na ní uvedené souhlasí s dobou nákupu mobilního telefonu, částka za mobilní telefon, který jsem zakoupil na ul. Dejvická se také shoduje. Dále s ohledem na vygenerované číslo IMEI, které je totožné s uvedenou stvrzenkou, nemám pochyb o tom, že předložená kopie stvrzenky policejním orgánem je kopií stvrzenky, kterou jsem obdržel při nákupu mobilního telefonu Samsung.

5. OTÁZKA: Byla s Vámi při nákupu telefonu jiná osoba? Vybavujete si osobu prodávajícího v obchodě TELEFONY s.r.o.?

ODPOVĚD: K tomuto musím uvést, že další podrobnosti k osobě prodávajícího si nepamatuji. Víím ale, že zcela jistě se mnou při nákupu telefonu nikdo nebyl.

6. OTÁZKA: Jak dlouho jste používal mobilní telefon značky Samsung IMEI: 352602094438956/01? Zapůjčil jste tento telefon nějaké osobě od doby nákupu doposud?

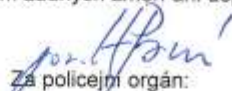
ODPOVĚD: Dotazovaný telefon jsem užíval od doby nákupu výhradně já. Nikdy jsem ho nikomu nepůjčoval. Tento telefon aktuálně stále používám, mohu vyloučit, že by ho někdy využívala nějaká jiná osoba.

7. OTÁZKA: Nyní je Vám dána možnost se k předmětu podání vyjádřit, případně sdělit skutečnosti, které nezazněly, nebo je považujete za důležité.

ODPOVĚD: Nemám, co bych doplnil, vše jsem již uvedl.

To je vše co jsem chtěl k věci uvést, protokol mi byl hlasitě diktován a souhlasím s mou výpovědí, po skončení protokolace jsem měl možnost si jej znovu pozorně přečíst, s jeho obsahem souhlasím, nežádám v něm žádných změn ani doplnění a jako správný jej podepisuji dne 01.10. 2021 v 09:00 hodin.

Za policejní orgán:
por. Ing. Hynek PRVNÍ

Svědék

Jan NOVÁK

Přítomen
por. Mgr. Jan DRUHÝ

IMEI(MEID) and S/N

IMEI

352602094438956 / 01

SN

R58J86PG3QD

OK

KOPIE SOUHLASÍ S ORIGINALY JAN NOVAK J. Novak